

Sisällysluettelo

Uponor lyhyesti	2
Vuosi 1999 lyhyesti	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Uponor-muoviputkijärjestelmät	6
Muut liiketoimintaryhmät	14
Tutkimus ja kehitys	16
Ympäristö	18
Henkilöstö	21

Tilinpäätös vuodesta 1999:

Hallituksen toimintakertomus	22
Konsernin taloudellisia tunnuslukuja	27
Tietoja osakkeenomistajista ja osakkeista	28
Tunnuslukujen laskentaperusteet	31
Tuloslaskelma	32
Tase	33
Rahoituslaskelma	35
Tilinpäätöksen liitetiedot	36
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	48
Tilintarkastuskertomus	49

Hallinnointi ja organisaatio	50
Toimipaikat	54

Uponor Oyj:n tärkeitä päivämääriä vuonna 2000

• tilinpäätöstiedote vuodesta 1999	16.2.
• vuosikertomus vuodesta 1999	13.3.
• yhtiökokous	21.3.
• osingonmaksun täsmäytyspäivä*	24.3.
• osingon maksupäivä*	31.3.
• osavuositarkastus tammi - maaliskuu	27.4.
• osavuositarkastus tammi - kesäkuu	1.8.
• osavuositarkastus tammi - syyskuu	31.10.

*hallituksen ehdotus

Vuosikertomus on saatavana suomen-, englannin- ja saksankielisenä, osavuositarkastukset suomen- ja englanninkielisenä. Taloudelliset raportit julkaistaan myös yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.uponor.com.

Julkaisut

Talousjulkaisujen ja englanninkielisen konserni-lehden tilaukset:

Uponor Oyj, Tiedotus, Kimmeltie 3, 02110 Espoo
Puh. (09) 478 962
Fax (09) 478 964 00
Sähköposti: tiedotus@uponor.com
Kotisivut: www.uponor.com

Sisäpiirirekisteri

Uponor Oyj:n julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävissä yhtiön pääkonttorin lakiasianosastolla osoitteessa Kimmeltie 3, 02110 Espoo, puh. (09) 4789 6325.

Uponor

Uponor on yksi maailman johtavista rakentamisen ja kunnallistekniikan putkijärjestelmien toimittajista. Yhtiön tuotteita käytetään muun muassa lämmityksessä, veden ja kaasun jakelussa, tietoliikenteessä sekä viemäröinnissä. Korkeatasoiset ja ympäristöystävälliset tuotteet edistävät ihmisten hyvinvointia ja parantavat elämisen laatua.

Uponor toimii 26 maassa, ja sen tuotteita myydään noin 100 maahan.

Tavoitteet

Uponorin tavoitteena on tulla alan johtavaksi merkiksi, kasvattaa yhtiön arvoa pitkällä tähtäyksellä ja tuottaa lisäarvoa omistajilleen. Voimakkaan investointi- ja kasvuvaiheen jälkeen Uponor keskittyy asemansa vahvistamiseen valituilla markkina-alueilla ja liiketoimintaryhmissä.

Strategia

Uponor pyrkii tavoitteisiinsa kehittämällä innovatiivisia muoviputkijärjestelmiä ja niihin liittyviä palveluita yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Jatkuvasti uusiutuva teknologiaosaaminen antaa vahvan perustan tuotteiden, palveluiden ja toimialan verkostojen kehittämiseen sekä pitkäaikaisten kumppanuussuhteiden luomiseen.

Arvot

Uponorin liiketoiminta perustuu elämän kunnioittamiseen, mikä näkyy ihmisten, yhteiskunnan ja ympäristön huomioonottamisena. Yhtiö haluaa olla esikuvana kaikessa toiminnassaan niin yritys- kuin yksilötasolla.

Uponorissa arvostetaan ihmisten osaamista, yrittäjyyttä ja venymiskykyä sekä kannustetaan tekemään työtä yhteisten päämäärien eteen.

Vuosi 1999 lyhyesti

- Konsernin liikevaihto kasvoi 16 % edellisestä tilikaudesta. Uponor-muoviputkijärjestelmien osuus liikevaihdosta ylitti 75 %.

- Muoviputkijärjestelmien liikevoitto kasvoi 67 % edellisvuodesta. Suurin osa kasvusta tuli telekommunikaatio- sekä lämmitys- ja käyttövesijärjestelmistä sekä saksalaisen Unicor Holding AG:n liittämisestä osaksi konsernia.

- 31.3.1999 luovuttiin Asko-huonekaluliiketoiminnasta.

- 31.12.1999 Oy Uponor Ab sulautettiin sen emoyhtiöön, Asko Oyj:hin, jonka nimi muutettiin Uponor Oyj:ksi. Yhtiöiden pääkonttorit yhdistettiin.

- Huhtikuussa Uponor solmi Severn Trent Water Ltd:n kanssa 5-vuotisen toimitussopimuksen, jonka arvo vuositasolla on noin 10 milj. euroa. Severn Trent Water Ltd. on yksi Englannin suurimmista vesilaitoksista.

- Syyskuussa vihittiin Wirsbon uusi lämminvesijärjestelmätehdas St. Johnin kaupungissa Kaakkois-Kanadassa.

- Vuoden lopulla Uponor perusti yhdessä Gaz de Francen kanssa Unkariin yhteisyrityksen kaasu- ja vesiputkien sähköhitsausjärjestelmien valmistusta ja myyntiä varten.

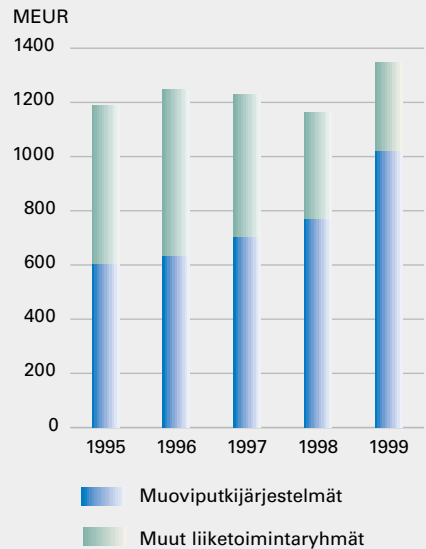
- Puolan Sochaczewissa rakenteilla oleva muoviputkitehdas valmistui helmikuussa 2000.

Tunnusluvut

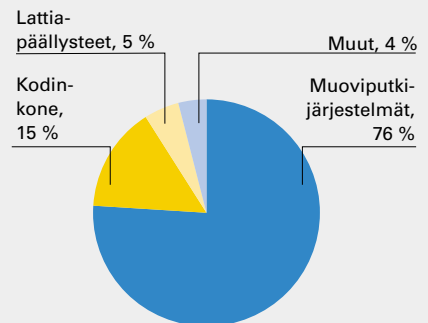
	1999	1998	Muutos, %
Liikevaihto, MEUR	1 346,8	1 165,5	15,6
Liikevoitto, MEUR	107,4	91,0	18,0
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, MEUR	111,0	100,9	10,0
Investoinnit, MEUR	154,3	128,9	19,7
Oman pääoman tuotto, %	13,3	10,3	29,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,4	11,7	6,0
Omavaraisuusaste, %	39,9	40,1	-0,5
Velkaantumisaste, %	84	85	-0,2
Henkilöstö 31.12.	7 307	6 756	8,2
Osinko, EUR/osake	0,67 *	0,59	13,6

* hallituksen ehdotus

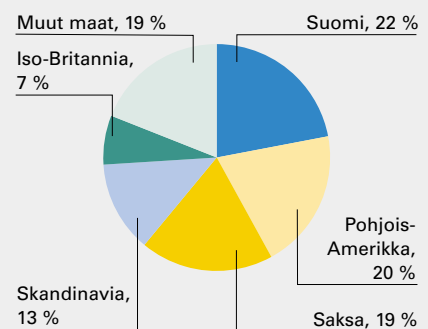
Liikevaihto

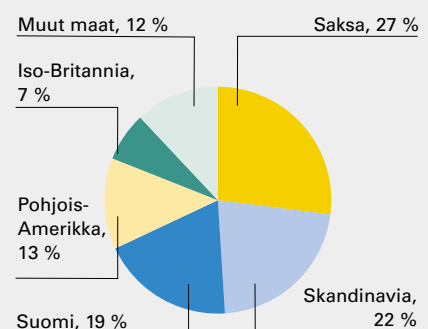
Liikevaihto liiketoimintaryhmittäin

Liikevaihto markkina-alueittain

Henkilöstö maittain

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 1999 oli Uponorille menestyksellinen. Ylitimme annetut tavoitteet ja saavutimme kaikkien aikojen parhaimman tuloksen.

Erityisen iloisia olemme siitä, että ydinliiketoimintamme Uponor-muoviputkijärjestelmät lisäsi liikevaihtoaan 32 % ja kasvatti liikevoittoaan 67 %. Osa liikevaihdon kasvusta tuli saksalaisesta Unicor-ryhmästä, joka siirtyi 100-prosenttisesti Uponorin omistukseen. Unicorin yritysosto vahvistaa merkittävästi Uponorin markkina-asemaa ja teknologista osaamista käyttövesijärjestelmissä. Uponor-muoviputkijärjestelmien orgaaninen kasvu oli 12 %, ja sen odotetaan jatkuvan samanlaisena.

Keskittymisstrategiamme mukaisesti jatkoimme konsernin konsolidointiin liittyviä toimenpiteitä myymällä maaliskuun lopussa Asko Huonekalu Oy:n yhtiön johdon ja riskisijoittajan muodostamalle ryhmittymälle. Käynnistimme myös toimenpiteet, joiden tavoitteena on varsin lyhyellä tähtäyksellä keskittyä pelkästään muoviputkijärjestelmiin. Niiden osuus viime vuonna oli jo lähes 80 % konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Konsernin nimen muuttamista 1.1.2000 lähtien Uponor Oy:ksi voidaan pitää valitun strategian luonnollisena seurauksena. Näin lisätään konsernin ja sen maailmanlaajuisen yritystoiminnan yhteenkuuluvuutta ja tunnettuutta.

Olemme parhaillaan viemässä läpi mittavaa organisaatiouudistusta. Muoviputkijärjestelmät on jaettu neljään liiketoimintaryhmään: Lämmitys ja käyttövesi, Kunnallistekniikka, Rakennus- ja ympäristötekniikka sekä Teknologia. Liiketoimintaryhmillä on omat sisäiset hallitukset, jotka valvovat divisioonan toimintaa konsernihallituksen hyväksymien strategioiden sekä yhtiön hallinnointiohjesäännön mukaan. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on pureutua entistä syvemälle ydinliiketoimintaan ja saada aikaan sekä joustava että osallistuva johtamisjärjestelmä.

Strategiamme mukaisesti keskitymme entistä enemmän korkealuokkaisiin ja innovatiivisiin muoviputkijärjestelmiin, jotka tuovat asiakkaillemme tuntuva lisäarvoa pitkäaikaisen käytön myötä. Nopeinta kasvua odotamme käyttövesijärjestelmissä ja telekommunikaatio-

sektorissa. Ensiksi mainituissa korkealuokkaisten muoviputkijärjestelmien käyttö on vielä vähäistä. Valokuitukaapeleiden asennusjärjestelmät ovat kasvamassa voimakkaasti jo pelkästään Euroopassa runkoverkkojen rakentamisen myötä. Keskimääräistä nopeampaa kasvua odotamme myös lattialämmitysjärjestelmissä, joissa olemme markkinajohtaja niin Euroopassa kuin Pohjois-Amerikassa.

Strategiamme tähtää siihen, että liiketoimintamme painopiste siirtyy korkean jalostusasteen tuotejärjestelmiin, joista itse valmistamme ennen kaikkea edistyksellistä teknologiaa vaativat tuotteet. Uponor on alansa teknologiajohtaja, ja meillä on kehitteillä monia innovatiivisia ratkaisuja, jotka vastaavat asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin.

Yhtiöllä on nyt takanaan kolmen vuoden erittäin voimakkaat investoinnit kasvuun. Nyt on aika keskittyä toteutettujen panostusten hyödyntämiseen. Mahdolliset yritysostot tähtäävät lähinnä markkina-aseman parantamiseen sekä teknologisen johtajuuden vahvistamiseen.

Saimme viime syksynä uuden teollisen suuromistajan: Oras nousi yhtiömme suurimmaksi omistajaksi, kun Fortum luopui Asko-osakkeistaan. Fortumin, entisen Nesteen, merkitys oli huomattava Uponorin kansainvälistymisen alkutaipaleella. Olemme erittäin iloisia, että juuri Oraksesta tuli uusi osakkaamme, tunnetaanhan se innovatiivisena ja vakavaraisena yrityksenä, jolla on monipuolinen osaaminen talotekniikan alueella.

Talouden ennusmerkit vuodelle 2000 näyttävät melko hyviltä. Euroopan talouskasvu on voimistumassa, ja Pohjois-Amerikan talouden kasvu jatkuu edelleen. Uskon, että kuluva vuodesta muodostuu meille menestyksellinen ja edellistä vuotta parempi.

Henkilöstö on arvokkain voimavaramme. Kiitän teitä kaikkia hyvin tehdystä työstä, johon lisävivahdetta loi vuosittain vaihtuminen. Kiitän myös asiakkaitamme ja osakkeenomistajiamme luottamuksesta ja hyvästä yhteistyöstä. Teemme parhaamme luodaksemme tuotteidemme avulla lisäarvoa.

Jarmo Rytilahti

Uponor-muoviputkijärjestelmät

- Uponor-muoviputkijärjestelmiin kuuluvat Uponor Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät, Uponor Kunnallistekniikka sekä Uponor Rakennus- ja ympäristötekniikka.
- Muoviputkijärjestelmien liikevoitto kasvoi 67 %.
- Yritysosot vahvistivat markkina-asemaa.
- Telekommunikaation ja käyttövesiputkien liikevaihdot kasvoivat nopeimmin.
- Kysyntä päämarkkinoilla jatkuu hyvänä.

Liikevaihto

Uponor-muoviputkijärjestelmien liikevaihto oli 1.020,9 milj. euroa, joka on 32 % enemmän kuin vuonna 1998. Myyntiä kasvatti erityisesti saksalaisen Unicor Holding AG:n ja Cronatherm GmbH:n liittäminen konserniin vuoden alussa. Myös orgaaninen kasvu oli voimakasta, yli 12 %. Kysyntä oli vilkasta hyvän markkinatilanteen vuoksi erityisesti Yhdysvalloissa, Pohjoismaissa ja Isossa-Britanniassa.

Vuonna 1999 käytössä olleen organisaation mukaan Muoviputkijärjestelmien myynti jakaantui seuraavasti: Lämminvesijärjestelmät 46 %, Kunnallistekniikka 27 %, Kiinteistötekniikka 11 %, Kaasu- ja telekommunikaatio 13 % sekä muut 3 %.

Tulos

Muoviputkijärjestelmien liikevoitto oli 79 (47) milj. euroa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 15,5 %.

Myönteiseen tuloskehitykseen vaikuttivat onnistuneet yritysostot sekä hyvä markkinatilanne useimmissa maissa, joissa Uponor toimii. Viime vuosien voimakkaiden investointien jälkeen Uponorin tuotteiden saatavuus oli hyvä, ja myyntiä pystyttiin kasvattamaan myös uusien tuotteiden markkinoilletulon ansiosta. Molemmilla oli merkittävä myönteinen vaikutus tulokseen.

Investoinnit ja tuotekehitys

Muoviputkijärjestelmien investoinneista pääosa, 44 %, suuntautui yritysostoihin. Muut investoinnit suuntautuivat lähinnä myynti- ja tuotantoverkoston laajentamiseen sekä tuotejärjestelmien täydentämiseen ja kehittämiseen asiakkaiden tarpeiden pohjalta.

Henkilöstö

Putkijärjestelmien palveluksessa oli vuoden lopussa 5 688 (4 218) henkeä.

Markkinatilanne

Liiketoiminnoista kasvoi voimakkaimmin telekommunikaatio laajojen kansainvälisten runkoverkkoasennusten johdosta. Myös lämminvesijärjestelmien kysyntä voimistui erityisesti Pohjois-Amerikassa. Tämä johtui neste-kiertoisen lattialämmityksen suosion kasvusta ja PEX-putken käytön lisääntymisestä muun muassa käyttövesiasennuksissa.

Muoviputkijärjestelmien käyttö kasvoi maailmalla edelleen nopeammin kuin putkimarkkinat keskimäärin, erityisesti lämminvesi- ja talotekniikkakäyttökoh-teissa. Muoviputki syrjäyttää ns. perinteisiä materiaaleja pääasiassa kilpailukykyisten käyttö- ja asennusominaisuksiensa vuoksi. Tuotejärjestelmien kehitystyö jatkuu voimakkaana, minkä vuoksi muoviputkijärjestelmien kysynnän uskotaan säilyvän hyvänä myös tulevaisuudessa.

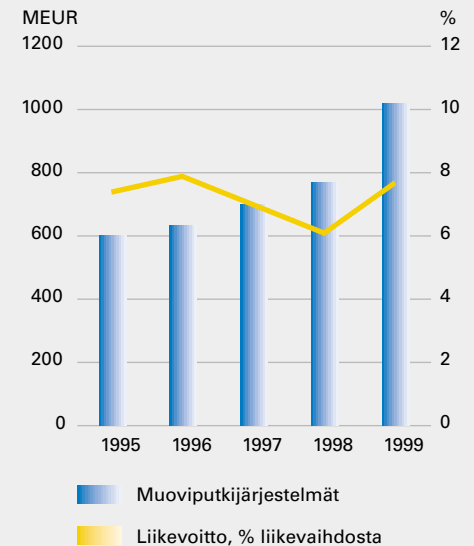
Kilpailun keskittyminen kansainvälisillä markkinoilla jatkuu. Esimerkiksi kunnallistekniikan toimialalle on syntynyt muutamia isoja yhtiöitä, jotka hakevat suuren koon tuomia etuja perusputkituotteiden valmistajina. Lämminvesijärjestelmien markkinat poikkeavat kunnallistekniikan markkinoista, mutta kilpailu on lisääntynyt sitä mukaa kuin uusia yrittäjiä on tullut markkinoille.

Asiakaskunnan keskuudessa on jatkunut teknisen tukkukaupan keskittyminen. Brittein saarilta pääosin alkanut vesi-, viemäri-, sähkö- ja telelaitosten yhdistyminen ja kehittyminen kunnallistekniikan monitoimittajiksi on laajentunut lähes kaikille suurille markkinoil-

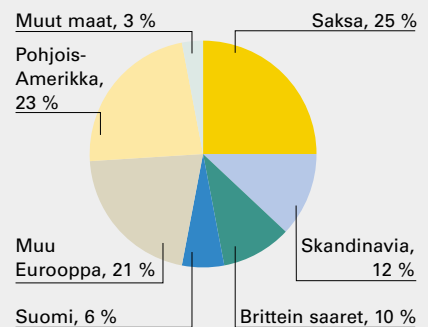
le. Laitosten yksityistäminen on jatkunut. Nämä yritykset muodostavat uudenlaisen asiakaskunnan, jolla on monenlaisia uusia tarpeita.

Muoviputkijärjestelmien kysynnän odotetaan jatkuvan vilkkaana. Polyeteeni- ja polypropeenituotteiden myynnin uskotaan kasvavan, koska osa asiakkaista etsii vaihtoehtoja PVC-tuotteille. Euroopassa eri markkina-alueiden välinen läpinäkyvyys kasvaa euron käyttöönoton ja kilpailija- ja asiakaskunnan kansainvälistymisen johdosta. Ympäristövaatimuksia kiristään esimerkiksi jäte- ja sadevesien käsittelyn ja puhtaan veden saatavuuden parantamiseksi sekä juomaveden lyijypitoisuuden vähentämiseksi, erityisesti Iossa-Britanniassa ja Ranskassa. Tämä lisää putkistojen uusimistarvetta ja vaikuttaa näin muoviputkien käytön kasvuun.

Liikevaihto ja liikevoitto

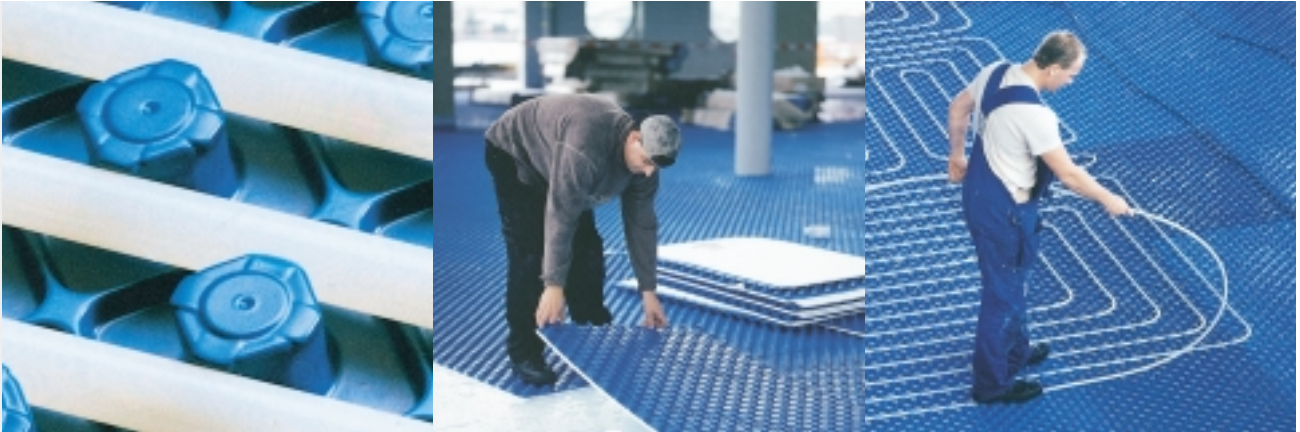

Liikevaihto markkina-alueittain

Uponor Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät

-
- **Uponor vahvisti asemaansa maailman johtavana nestekiertoisten lattialämmitysjärjestelmien toimittajana.**
  - **Käyttövesijärjestelmät olivat PEX-putkijärjestelmien kasvualue.**
  - **Investoinneilla vahvistettiin myyntikanavia ja tuotantokapasiteettia.**
-

Kysyntä kasvaa elämästä

Jokaista ihmistä lähellä ovat kysymykset, jotka liittyvät omaan terveyteen ja elämän laatuun. Ihmiset haluavat myös itse vaikuttaa elämäänsä liittyviin asioihin ja siihen, millaisessa ympäristössä he asuvat, miten he elävät ja millaista ravintoa he nauttivat.

Asumisessa on tärkeää mukavuus ja huolettomuus. Joillekin ihmisille on merkitystä sillä, että he saavat valita itselleen lämmitysmuodon, joka ei rajoita mielikuvitusta sisustamisessa. Toisille on tärkeää, että he voivat itse valita lämmön tuottamistavan esimerkiksi niin, että se kuormittaa ympäristöä mahdollisimman vähän.

Terveys merkitsee kaikille paljon. Niinpä rakentamisessa käytetyt tuotteet eivät saa aiheuttaa terveysriskejä.

Uponor palvelee ihmistä

Yksi Uponorin Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät -liiketoimintaryhmän päämääristä on tarjota ihmisille kestäviä, terveellisiä ja mukavia ratkaisuja sekä asuin- että työympäristöihin. Uponor on johtava nestekiertoisten lattialämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien toimittaja maailmassa. Yhtiö valmistaa erilaisia putkijärjestelmiä kylmän ja kuumen veden johtamiseen sekä asuin- että teollisuuskiinteistöissä. Järjestelmille on ominaista mukavuus, kestävyys, arvostus ja ympäristöystävällisyys yhdistettynä alhaisiin käyttökustannuksiin, pitkään käyttöikäen, turvallisuuteen ja tekniseen tukeen.

Uponor toimittaa kokonaisjärjestelmiä erilaisiin vedenjakelun ja lämmityksen järjestelmiin niin sisä- kuin ulkokäyttöön. Suurin tuoteryhmä on lattialämmitysjärjestelmät. Niitä valmistetaan useita malleja erilaisiin käyttö- ja asennusympäristöihin, myös patterilämmi-

tykseen sekä kiinteistöjen käyttövesi-putkitukseen erityisesti silloin, kun tavoitellaan tiiviyyttä ja turvallisuutta. Rakennusten ulkopuolella järjestelmiä käytetään esimerkiksi kaukolämpöön tai veden jäätymättömään kuljetukseen rakennusten välillä.

Uponorin tavoitteena on kehittää edistyskellisiä asennusjärjestelmiä markkinoiden muuttuviin tarpeisiin. Tässä työssä sitä auttaa sen asema alan teknologiajohtajana sekä tiiviit suhteet asiakasverkostoon. Useat järjestelmät ovat maailmanlaajuisesti tunnettuja tuotemerkkejä.

Laajuudesta voimaa

Vuosi 1999 merkitsi Uponorin johtavan aseman merkittävää vahvistumista kansainvälisillä markkinoilla. Vuoden alussa liiketoimintaryhmään sulautettiin saksalaisen Unicorin lämminvesiliiketoiminta, mikä kasvatti ryhmän liikevaihtoa 122 milj. eurolla. Unicor on johtava muovi-metallikomposiittiputkien valmistaja, mikä toi uutta, tärkeää osaamista Uponoriin. Organisaatioiden yhdistyminen mahdollistaa merkittäviä yhteistyöetuja lähes kaikilla toiminnan alueilla, kuten markkinoinnissa, tuotekehityksessä, hankinnoissa ja jakelussa.

Viime aikoina Uponor on tehnyt useita investointeja, joilla pyritään turvaamaan sekä riittävä tuotantokapasiteetti että tehokkaat myyntikanavat. Wirsbo-tuotteiden Itävallan myyntiyhtiön ostaminen ja saksalaisen Meroblock-seinäsäiliöjärjestelmän hankkiminen olivat merkittäviä markkinointi-investointeja vuonna 1999. Puolassa vuoden 2000 alussa

Vesikiertoista lämmitystä käytetään yhä enemmän myös ulkotiloissa, kuten tässä hollantilaisen jalkapalloseuran pelikentällä. Moniin maailman johtaviin urheilukenttiin on asennettu Uponorin maalämmitysjärjestelmä, jonka ansiosta pelikausi pitenee ja peliolosuhteet paranevat.

käynnistynyt tehdas sekä Saksan tehtaan laajennus turvaavat kapasiteetin riittävyyden Euroopassa pitkälle 2000-luvulla. Pohjois-Amerikassa Uponorin asemaa vahvistavat St. Johnin kaupungissa kaakkois-Kanadassa sijaitseva uusi tehdas sekä Wirsbon Yhdysvaltain tehtaan laajennukset parin viime vuoden aikana.

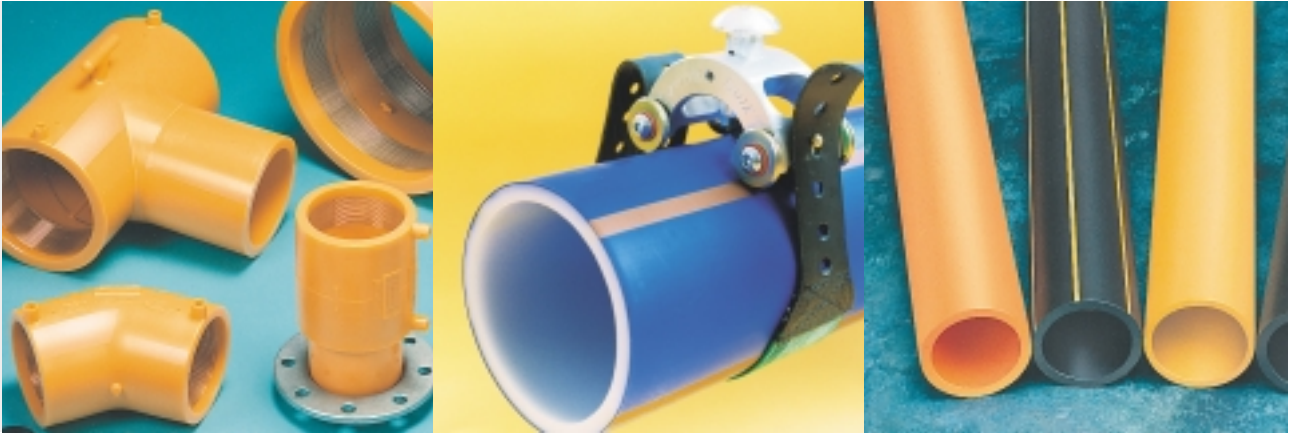
Kasvu jatkuu vakaana

Uponorin lämminvesituotteiden kysyntä on vakaassa kasvussa. Yhtiön tavoite on vahvistaa edelleen lämminvesijärjestelmien markkina-asemaa parantamalla niiden kilpailukykyä ja laajentamalla toimintaa uusille markkinoille.

Pitkälle erikoistuneiden muoviputkijärjestelmien edut ovat ilmeiset; tuotteet valtaavat markkinoita perinteisiltä putkijärjestelmiltä niin asuin- kuin toimistokäytössäkin.

Uponorin suurin yksittäinen tuoteryhmä, lattialämmitysjärjestelmät, on

suosittu ja paljon käytetty esimerkiksi Saksassa ja Sveitsissä. Useissa maissa ei vielä kuitenkaan tunneta nestekiertoisen lattialämmityksen eikä muiden muoviputkia hyödyntävien käyttövesijärjestelmien etuja. Tämän vuoksi kasvumahdollisuudet alalla ovat hyvät.

-
- **Kunnallistekniikan osaaminen ja palvelut keskittyvät erikoistuviin yrityksiin.**
  - **Uponorin uusi Kunnallistekniikka-liiketoimintaryhmä panostaa kansainvälisten suurasiakkaiden palveluun.**
  - **Telekommunikaatioverkkojen asennus on voimakkaimmin kasvava markkina-alue.**
-

Kysyntä kasvaa ihmisestä

Maakaasun kysyntä kasvaa vakaasti, kaasuvaramoja on runsaasti ja niitä löydetään yhä lisää eri puolilla maailmaa. Kaasun käytön lisääminen taajamissa ja teollisuudessa on yksi nopeimmista ja helpoimmista tavoista parantaa ympäristön ja ilman laatua. Asutuksen kasvun ja keskittymisen myötä puhtaan talousveden saannin ja jätevesien käsittelyn tarpeet kasvavat yhdyskunnissa. Myös nopea tiedonvälitys ja toimivat yhteydet eri puolille maailmaa ovat tärkeitä niin liike- kuin yksityiselämässä.

Uponor palvelee yhdyskunnassa

Uponorin Kunnallistekniikka-liiketoimintaryhmä palvelee kansainvälisesti toimivia julkisia ja yksityisiä laitoksia, jotka tuottavat kunnallisteknisiä palveluja, kuten vesihuoltoa, viemä-

röintiä, kaasunjakelua sekä sähkö- ja tietoliikenneverkkoja kaupungeille ja kunnille.

Liiketoimintaryhmän toiminta on suunnattu palvelemaan suurasiakkaita, jotka toimivat useissa maissa tai maanosissa ja joiden toiminta on voimakkaassa muutosvaiheessa yksityistämisen, laajenemisen tai omistajakunnan muutosten johdosta. Kiristyvän kilpailun myötä asiakkaat hakevat luotettavia ja osaavia kumppaneita. Uponorin tavoitteena on rakentaa pitkäaikaisia ja läheisiä yhteistyösuhteita, joiden avulla voidaan kehittää kullekin asiakkaalle parhaiten soveltuvia palvelumuotoja ja tuotejärjestelmiä sekä ottaa huomioon kunkin asiakkaan erityistarpeet.

Uponorilla on kattava tuote- ja palveluvalikoima, jolla asiakkaiden tarpeet voidaan tyydyttää eri puolilla maailmaa. Uponorin toiminta painottuu Eurooppaan sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan, mutta verkosto ulottuu

myös muihin maanosiin. Toiminnan maantieteellinen laajuus antaa vakaan pohjan palvelulla asiakkaita nopeasti muuttuvilla markkinoilla.

Kehitystyö vastaa asiakkaiden tarpeisiin

Kunnallistekniikka-liiketoimintaryhmän kehitystyö etenee kolmella pääalueella: raaka-aineet ja tuotteet, laatu ja tuotannon tehokkuus sekä asiakkaiden kustannusten minimointi tuotteen käyttöiän aikana. Uponorin tavoitteena on kehittää järjestelmiä, jotka täyttävät asiakkaiden laatu- ja hintaodotukset sekä tarjoavat uusia ratkaisuja esimerkiksi asentamiseen tai toimivuuteen.

Uusien tuotteiden ja asennustekniikoiden kehittäminen uudis- ja korjausrakentamiseen tapahtuu usein yhteistyössä asiakkaan kanssa. Asiakkaiden ongelmiin pyritään löytämään toimivat ratkaisut nopeasti kaikkien osapuolten edut huomioon ottaen.

Vuoden 1999 aikana Uponor toteutti laajoja hankkeita lisätäkseen valmistuskapasiteettia ja pystyäkseen vastaamaan kysyntään. Sähköhitsausyhteiden nopeasti kasvaneen myynnin vuoksi niiden tuotantoa laajennettiin Englannissa ja kokonaan uudet tuotantoyksiköt käynnistettiin Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Lisäksi vuoden lopussa perustettiin yhteisyritys yhden maailman johtavan kaasuyhtiön, Gaz de Francen, kanssa sähköhitsausliittimien tuotannon aloittamiseksi Unkarissa. Yritys on ensimmäinen alalla toimiva yhtiö Itä-Euroopassa.

Järjestelmiä kehitettäessä yksi avaintavoitteista on tehostaa asennuksia käytännön olosuhteissa. Uponor tarjoaa erilaisia liitosmenetelmiä käyttökohteesta ja putkityypistä riippuen.

Kaivamattomaan saneeraukseen tarkoitetun ServiFlex-putken ja suoja-kuorella varustetun ProFuse-putken myynnit kehittyivät myönteisesti, ja niiden tuotantokapasiteettia laajennettiin Uponorin molemmissa tehtaissa Englannissa. Valmistelut tuotannon käynnistämiseksi myös muilla markkinoilla aloitettiin.

Pohjois-Amerikan kaasuputkimarkkinoilla investoitiin metallisten putkinousujen tuotannon kehittämiseen ja tuoteperheen laajentamiseen. Metallista valmistettujen MetFit-liittimien suosio kasvaa, ja niistä muodostuneen vähitellen halkaisijaltaan pienten putkien puristusliittimien standardi.

Telekommunikaatioalan kasvu ja laajentuminen on ollut varsin nopeaa viime vuosina. Laajojen mannerten- ja maidenvälisten runkoverkkojen uudisrakentaminen on vauhdittanut myös

telekommunikaatioverkkojen asennuksissa käytettävien muoviputkiasennusjärjestelmien tarvetta. Kysynnän uskotaan jatkuvan voimakkaana runkoverkkoasennusten ja niihin liittyvien alueellisten verkkojen vilkkaan rakentamisen myötä.

Uponor Rakennus- ja ympäristötekniikka

-
- Vaatimukset puhtaan ja käytetyn veden käsittelylle kiristyvät.
  - Uponor toi uusia ratkaisuja kasvaville ympäristötuotteiden markkinoille.
-

Kysyntä kasvaa luonnosta

Maapallon väestönkasvu ja asutuksen keskittyminen asettavat yhdyskuntatekniikalle yhä enemmän vaatimuksia. Ympäristökuormituksen hallinta, ihmisten kuormittamien kohteiden entistäminen ja ennen kaikkea terveellisen ja viihtyisän asuin ympäristön ylläpitäminen ovat kasvavia haasteita kaikkialla maailmassa.

Maapallon vesivaroista vain murtoosa on ihmisravinnoksi kelpavaa. Siksi niistä huolehtiminen, puhtaan veden hävikin vähentäminen sekä likaveden hallittu ja tehokas käsittely nousevat entistä merkittävämmiksi haasteiksi.

Näihin asioihin kiinnitetään yhä enemmän huomiota myös kansainvälisesti. Esimerkiksi EU:n jäte- ja sadevesidirektiivit asettavat tiukkoja vaatimuksia veden laadulle ja jätevesien käsittelylle.

Uponor palvelee rakentajia

Uponorin Rakennus- ja ympäristötekniikka -liiketoimintaryhmä on alan johtava valmistaja Pohjois-Euroopassa. Se valmistaa ja markkinoi tuotteita ja palveluja vesihuoltoon, jäte- ja sadevesien viemärointiin sekä sähkö- ja tietoliikennekaapelointiin niin yhdyskunnissa kuin yksittäisillä tonteilla ja rakennuksissa. Kasvava tuoteryhmä on ympäristötuotteet, kuten haja-asutusalueiden jätevesikäsittely sekä öljyn ja liuottimien erotus.

Liiketoimintaryhmän toiminta-ajatukseksi on tuottaa ympäristöystävällisiä, uutta ajattelua edustavia putkijärjestelmiä, jotka ovat tiiviitä, luotettavia sekä asennus- ja käyttökustannuksiltaan edullisia. Ennen kaikkea niiden on oltava sellaisia, että ne tuovat käyttäjilleen lisäarvoa.

Ympäristövaatimusten lisääntyessä kiinnitetään sekä puhtaana että käytetyn veden kuljetuksessa yhä enemmän huomiota tiiviyteen. Myös sadevesien keräys ja käyttö kastelussa säästää maapallon arvokkaita pohjavesivaroja.

Uponor markkinoi tuotteita tukkukaupalle, kunnille, kaupungeille, laitoksille, rakennusyhtiöille, tienrakennusviranomaisille ja alihankkijoille.

Uusia vaihtoehtoja asiakkaille

Vuosi 1999 oli voimakkaan kehityksen vuosi Uponorin Rakennus- ja ympäristötekniikalle. Markkinoille tuotiin uusia tuotevaihtoehtoja vastaamaan asiakkaiden lisääntyvään kysyntään. Esimerkiksi viemäriputkien uuden sukupolven tuote, Ultra-Rib2, jonka laskennallinen käyttöikä on sata vuotta, sai Saksassa viranomaisten hyväksynnän muovista valmistettujen järjestelmien johtavana tuotteena. Saksan lisäksi tuotteen myynnin kehitys oli voimakasta Pohjoismaissa. Taloviemärien uutuus, KG2000 eli "das Grüne Rohr", vahvisti Uponorin mainetta johtavana tuotekehittäjänä Saksassa.

Vuoden aikana oli merkittävää myös voimakas kaapelinsuojajärjestelmien myynnin kasvu erityisesti Pohjoismaissa. Kysynnän kasvun taustalla on runkoverkkojen uudisrakentaminen ja laajentaminen sekä kapasiteetin voimakas kasvattaminen.

Rakennus- ja ympäristötekniikka-liiketoimintaryhmä pyrkii kehittämään kokonaisjärjestelmiä, joissa erityishuomio on asennuksen helpoudessa. Tästä esimerkkinä ovat muun muassa kaivamattomaan saneeraukseen tarkoitetut tuotteet, esimerkiksi OmegaLiner. Yksi

tärkeimmistä käynnissä olevista kehityshankkeista on uuden sukupolven muovikaivot. Kuluvan vuoden aikana markkinoille tuotavat kaivot edustavat uutta ajattelua, ja niiden valmistustekniikka on kokonaan uusittu.

Vuoteen 2000 Uponor lähtee vahvoista lähtökohdista, jotka ovat hyvä asiakas-kunta, alan johtava osaaminen sekä monipuolinen tuote- ja järjestelmätarjonta. Merkittävä osa Uponorin liiketoiminnasta perustuu erikoisosaamiseen ja erilaisiin tuotteisiin. Uudella vuositu-
hannella nämä tarjoavat hyvän lähtökohdan kasvulle.

Muut liiketoimintaryhmät

- **Asko Kodinkoneen uusi pesulinjamallisto menestyi markkinoilla.**
- **Upofloorin laaja parkettitehdasinvestointi otettiin tuotantokäyttöön.**
- **Kiinteistömarkkinoilla vallitsi hyvä kysyntä.**

Asko Kodinkone

Asko Kodinkoneen liikevaihto oli 198,8 (186,0) milj. euroa, joka on 6,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Liiketoimintaryhmän markkinaosuus Pohjoismaissa pysyi edellisvuoden tasolla. Kesällä markkinoille tulleet uudet pesulinjan tuotteet kasvattivat myyntiä ennen kaikkea Pohjoismaissa, Yhdysvalloissa ja Australiassa. Keski-Euroopassa ja Baltiassa myynti säilyi entisellä tasolla mutta laski Venäjällä.

Asko Kodinkoneen liikevoitto oli 9,4 (9,5) milj. euroa. Sijoitetun pääoman tuotto oli tyydyttävä. Alkuvuoden heikko tuloskehitys johtui kustannuksista, jotka liittyivät uusien tuotteiden tuotannon aloittamiseen. Loppuvuodesta tulos kehittyi edellisvuotta paremmin, kun uusien tuotteiden tuotanto ja myynti oli lähtenyt käyntiin.

Asko Kodinkoneen henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 1 088 (1 105).

Asko Kodinkoneen kokonaisinvestoinnit olivat 3,0 (11,4) milj. euroa. Vuonna 1997 alkanut investointi uusiin pesulinjan tuotteisiin saatettiin loppuun vuoden aikana. Tämän lisäksi toteutettiin sekä liesien että päältä täytettävien pesukoneiden modernisointiohjelma. Tuotteiston uusimisen yhteydessä myös tuotantoprosessia kehitettiin entistä tehokkaammaksi ja joustavammaksi, jotta asiakkaiden muuttuvat tarpeet voidaan huomioida entistä paremmin.

Pohjoismaissa markkinat kasvoivat kolmatta vuotta peräkkäin. Kasvu oli voimakkainta astianpesukoneissa, kuivausrummuissa ja ns. erillistuotteissa. Erityisesti Etelä- ja Itä-Euroopassa valmistettujen koneiden tuonti lisääntyi. Tärkeillä Pohjois-Amerikan markkinoilla jatkui lievä kasvu. Varsinkin eurooppalaistyyppisten pesulinjan tuotteiden kysyntä voimistui, mikä auttoi myös Askon uusien pesulinjan tuotteiden myyntiä.

Pohjoismaissa suurten valkean linjan kodinkoneiden kysyntä kehittyi edelleen suotuisasti. Norjassa kysynnän ennustetaan jäävän viime vuoden tasolle ja Tanskassa hieman laskevan.

Asko Kodinkoneen uusittu oma mallisto ja sitä täydentävä trading-tuotteisto mahdollistavat myönteisen kehityksen jatkumisen kaikissa Pohjoismaissa. Myös Yhdysvaltojen ja Australian markkinoilla kysynnän ennustetaan jatkuvan hyvänä.

Upofloor-lattiapäällysteet

Upofloorin liikevaihto oli 62,2 (68,3) milj. euroa, joka on 9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Uudisrakenta-

misen vilkkaudesta huolimatta lattia-
päällysteiden kokonaismarkkinat koti-
maassa supistuivat lievästi. Vienti
Keski-Eurooppaan ja Venäjälle laski
edellisvuodesta. Myynti Pohjoismaihin
säilyi edellisvuoden tasolla, mutta
myynti USA:han ja Australiaan kasvoi
selvästi. Toisella vuosipuoliskolla
kysyntä kaikilla päämarkkinoilla vilkas-
tui, ja myynti ylitti hieman edellisvuoden
tason.

Liiketoimintaryhmän liikevoitto oli
3,5 (4,5) milj. euroa, joka on 5,6 %
liikevaihdosta. Tulosta heikensivät
alkuvuoden liikevaihdon lasku,
ylimääräiset kertaluonteiset kustan-
nukset tehdasinvestoinnista sekä
muoviraaka-aineen voimakas hinnan-
nousu kesän jälkeen. Tuloskehitys
parani loppuvuodesta ja ylitti edellis-
vuoden tason.

Upofloorin investoinnit olivat
2,5 (4,3) milj. euroa. Heinolan parketti-
tehtaan uudistus- ja laajennushank-
keen ensimmäinen vaihe, joka käyn-
nistettiin vuonna 1998, saatiin päätök-
seen vuoden 1999 alussa.

Keväällä tuotiin markkinoille uusi
asuntomattomallisto, joka täyttää
uudet askelääninormit ja jonka valmis-
tuksessa käytetään ympäristöä vähem-
män kuormittavaa väriainetta. Syksyllä
esiteltiin uusi julkisten tilojen muovi-
mattomallisto, joka vastaa entistä
paremmin markkinoiden erityistarpeita
niin ulkonäön kuin käyttöominaisuuksien
suhteen.

Lappeenrannan parkettitehdas lopetti
toimintansa suunnitelman mukaisesti
kesäkuussa ja parkettituotanto keski-
tettiin Heinolaan. Englantiin perustet-

tiin tytäryhtiö hoitamaan myyntiä Ison-
Britannian kasvaville parkettimarkki-
noille. Toiminta käynnistyi kesällä,
jolloin jakeluverkoston rakentaminen
aloitettiin.

Kotimaan kasvukeskuksissa uudisra-
kentaminen lisääntyy voimakkaasti.
Korjausrakentamisen määrän ennuste-
taan säilyvän edellisvuoden tasolla.
Parkettien myynnin ennustetaan kasva-
van ja asuntomattojen myynnin laske-
van. Muissa tuoteryhmissä markkina-
kasvu seuraa alan keskimääräistä kehi-
tystä kotimaassa.

Parkettien, julkisten tilojen muovimat-
tojen ja sähköä johtavien tuotteiden
viennin Keski-Eurooppaan, Pohjois-
Amerikkaan ja Australiaan ennuste-
taan lisääntyvän. Venäjän viennin
kehitykseen vaikuttaa maan yleinen
taloudellinen tilanne. Pohjoismaissa
kasvuodotukset ovat maltillisia.

Heinolan parkettitehtaaseen tehdyt
investoinnit, yhtiön rakennemuutokset
ja uusitut mattomallistot luovat hyvät
edellytykset Upofloorin kannattavalle
toiminnalle uudella vuosituohannella.

Asko Kiinteistöt

Asko Kiinteistöjen liikevaihto oli 26,6
(27,7) milj. euroa, joka on 4 % vähem-
män kuin edellisenä tilikautena. Liike-
voitto oli 10,4 (11,4) milj. euroa, joka
merkitsee 9 %:n laskua edellisestä
vuodesta. Liikevaihdon ja liikevoiton
pieneneminen johtuivat myydyistä
kiinteistöistä.

Liiketoimintaryhmän investoinnit olivat
yhteensä 7,6 (4,5) milj. euroa. Ne
aiheutuivat lähinnä vuokratilojen

peruskorjauksista. Henkilöstön määrä
oli vuoden lopussa 45 (48).

Asko Kiinteistöt on merkittävä kiinteis-
tökehittäjä, jolla on kiinteistöjä noin
226 874 m². Kiinteistökehityksen tarkoi-
tus on kiinteistön tuoton parantaminen
ja arvon nostaminen.

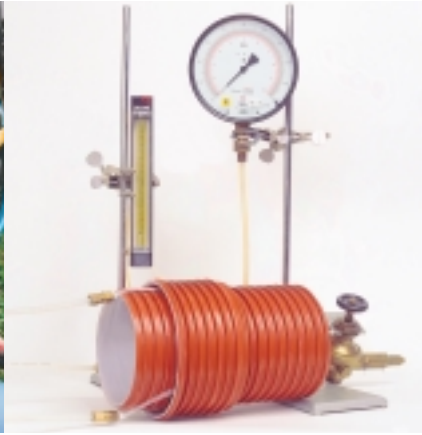
Toimitilojen kysyntä kasvoi Suomen
hyvän taloudellisen kehityksen johdos-
ta. Toimitilakiinteistöjen vuokra- ja
kauppahinnat nousivat selvästi,
samoin käyttöasteet paranivat. Asko
Kiinteistöt jatkoi kiinteistöjen myyntiä
asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Vuonna 1999 kiinteistökauppojen
määrä oli 8,2 milj. euroa. Kiinteistökau-
pan esisopimuksia oli voimassa
yhteensä 9,3 milj. euron arvosta.
Konsernin teollisille liiketoiminnoille
tarpeettomien kiinteistöjen myynti
jatkuu.

Kiinteistöjen käyttöaste oli keskimäärin
81 %. Kehitettävien kiinteistöjen käyttö-
aste oli 69 %.

Toimitilojen kysyntä jatkuu hyvänä
liiketoimintaryhmän tärkeimmillä paik-
kakunnilla. Hyvä kysyntätilanne antaa
mahdollisuuden jatkaa aktiivista kiin-
teistöjen myyntiä ja kehittämistä. Liike-
vaihto ja liikevoitto laskenevat myytävien
kiinteistöjen vuoksi, mutta liiketoi-
mintaryhmän kannattavuus paranee
vuokrien ja kiinteistöjen käyttöasteen
edelleen noustessa.

Tutkimus ja kehitys

-
- Tutkimus- ja kehityspanos nousi 1990-luvun korkeimmalle tasolle.
  - Uniconin teknologiaosaaminen tuo lisää voimaa.
  - Hajautettu kehitystyö voimistaa asiakaslähtöisyyttä.
-

Kysyntä kasvaa halusta parantaa

Jo muinaiset roomalaiset käyttivät kanaaleissa virtaavaa kuumaa vettä talojensa lämmittämiseen. Ihmisten perustarpeet ovat säilyneet lähes ennallaan, mutta maailman muuttuessa entiset ratkaisut eivät enää riitä.

Uponor pyrkii löytämään ratkaisuja, ei pelkästään uusiin tarpeisiin, vaan myös markkinoilla olevien tuotteiden kehittämiseksi. Muovi uudenäikaisena putkimateriaalina on tuonut tähän työhön aivan uusia mahdollisuuksia.

Kehitystoiminta lähtee aina asiakkaiden, urakoitsijoiden ja loppukäyttäjien, tarpeista. Tärkeimpänä tavoitteena on kehittää tuotteita, jotka ovat käyttötarkoitukseensa entistä sopivampia, kestävämpiä, ihmis- ja ympäristöystävällisempiä sekä edullisempia. Tuotteiden tulee olla myös helppoja asentaa ja huolettomia ylläpitää.

Tutkimus ja kehitys palvelee asiakkaita

Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskeisessä asemassa pyrittäessä kehittämään lisäarvoa tuottavia, alallaan johtavia muovi- ja komposiittiputkijärjestelmiä. Uponorin Teknologia-liiketoimintaryhmä ohjaa keskitetysti konsernin kehitys- ja teknologiaosaamista, joka on muoviputkitekniikassa poikkeuksellisen laajaa. Keskitetty toiminta mahdollistaa riittävät resurssit konsernin kannalta tärkeissä hankkeissa. Itse tutkimus- ja kehitystyö on hajautettu konsernissa pitkälti liiketoimintaryhmien osaamiskeskuksiin. Näin työ on lähellä asiakkaita.

Teknologia-liiketoimintaryhmä vastaa myös konsernin teknologiapalveluista, standardisointiin ja ympäristöön liittyvistä tuotekehitysasioista, omasta komponentti- ja laitevalmistuksesta sekä alan teknologiayhteistyöstä. Sen toimialaan kuuluvat myös immateriaalioikeuksiin liittyvät asiat.

Laajaa ja syvää osaamista

Uponorin tutkimus- ja kehitystoiminnan vahvuuksia on yhtiön laaja ja syvälinen osaaminen muoviputkijärjestelmissä. Uponorilla on hallussaan ehkä alan kattavin tietotaito, joka ulottuu suurista kunnallisteknisistä paineputkista halkaisijaltaan pieniin PEX-putkiin tai alumiinista ja muovista tehtyihin komposiittiputkiin. Myös lukuisten eri muovimateriaalien tuntemus on syvällistä.

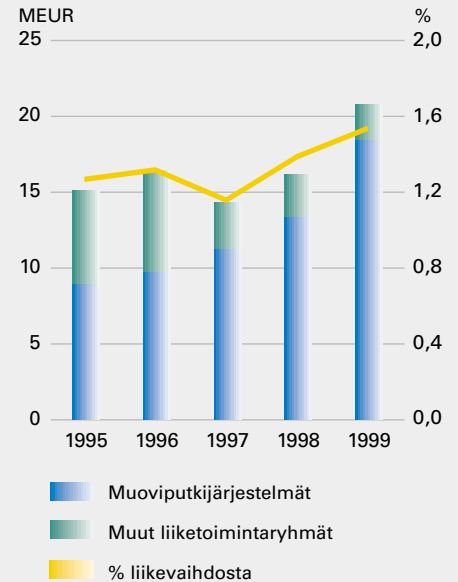
Teknistä osaamista täydentää asiakkailta saatu tieto tuotteiden käytöstä erilaisissa kohteissa erilaisiin tarpeisiin, maailman eri puolilla.

Vuonna 1999 Uponorin osaaminen tutkimus- ja kehitystoiminnassa laajeni merkittävästi, kun Unicolorin kone- ja yhdevalmistukseen liittyvä tietämys liitettiin konserniin. Se antaa mahdollisuuden kehittää uusia ratkaisuja esimerkiksi tuotannon järkeistämiseen ja olemassa olevien tuotteiden valmistamiseen kokonaan uudella tavalla.

Osaamiskeskukset

Keskus	Erityisosaaminen
Fristad, Ruotsi	Putkiekstruusio, rotaatiovalu, Kehityskeskus
Virsbo, Ruotsi	Kemiallinen ristosilloitus
Nastola, Suomi	Ruiskuvalu, rotaatiovalu
Hilcote, Iso-Britannia	Sähköhitsaus, PE-putkiekstruusio, MOPVC, telekommunikaatio
Ochtrup, Saksa	Fysikaalinen ristosilloitus, komposiittiputket, eristyslevyt
Hassfurt, Saksa	Komposiittiputket, metalliliittimet
Marl, Saksa	Jätevesien käsittely ja viemäröinti

Tuotekehityspanostus

Ympäristö

Uponor ottaa ympäristön hyvin huomioon liiketoiminnassaan. Yhtiön toiminnan, tuotannon ja sen valmistamien tuotteiden elinkaaren aikainen luonnon kuormitus on verrattain vähäistä. Toisaalta sen tuotteiden ja järjestelmien avulla saadaan aikaan merkittäviä ympäristöhyötyjä, kuten puhtaan veden säästäminen, pohjavesien pilaantumisen vähentäminen, lämmitysenergian säästäminen ja vesistöjen puhdistaminen sekä luonnon vesitasapainon säätäminen.

Ympäristötyö yhtiöissä

Uponor-konsernissa kolme yhtiötä saivat ISO 14001 -hyväksynnän vuonna 1999: Uponor Suomi Oy Nastolassa ja Forssassa, Wirsbo Pex GmbH Saksassa ja Asko Cylinda AB Ruotsissa. Kaikkien konsernissa ympäristöhyväksynnän saaneiden yhtiöiden liikevaihto on noin 40 % koko konsernin liikevaihdosta.

Niissä tehtaissa, joiden ympäristöjärjestelmä on hyväksytty, ympäristön hyväksi tehtävä työ kohdistuu lähinnä oman tuotantoprosessin kehittämiseen entistä ympäristöystävällisemmäksi, syntyvän jätteen minimointiin ja muovin hyödyntämiseen uusiokäytössä. Pääsääntöisesti kaikki omassa tuotannossa syntyvä jäte käytetään uudelleen, mutta jonkin verran ostetaan myös muualla syntynyttä jätettä, jota voidaan hyödyntää tiettyjen erikoistuotteiden valmistuksessa.

Uponorin tavoitteena on minimoida jätteiden syntyminen koko toimintaketjussa, tuotannosta aina siihen saakka, kun tuote on loppukäyttäjällä asennettuna. Pitkän tähtäyksen päämääränä on raaka-aineen sataprosenttinen hyötykäyttö tuotannossa, silloin kun se on teknisesti mahdollista. Kaikkea muovia, kuten ristosilloitettua polyeteenia, ei voida käyttää uudelleen putkituotannon raaka-aineena. Tällöin etsitään aktiivisesti muita käyttökohteita, kuten lämmön

tuotanto. Tästä on saatu erinomaisia kokemuksia.

Tuotannon muita avaintavoitteita ovat esimerkiksi energiankulutuksen vähentäminen ja päästöjen minimointi, vaikka muovia prosessoiva teollisuus aiheuttaakin päästöjä varsin vähän.

Kuluttajan valinta ratkaisee

Uponorissa on kehitetty useita ympäristön säilymistä edistäviä tai tuhoutumista estäviä tuoteratkaisuja.

Ympäristön kannalta merkittäviä etuja tarjoavat esimerkiksi nestekiertoiset lämmitysjärjestelmät. Lattialämmityksessä huonelämpötilaa voidaan laskea totutusta ja tutkimusten mukaan säästää 10 - 20 % energiaa verrattuna muihin lämmitysmuotoihin. Lisäksi nestekiertoisessa järjestelmässä voidaan hyödyntää uusiutuvia energiamuotoja, kuten maalämpöä, aurinkoenergiaa, vesivoimaa ja polttamalla

Uponorille myönnetyt ympäristösertifikaatit

1995	1997	1998	1999
Uponor A/S, Tanska BS 7750	Wirsbo Bruks AB, Ruotsi ISO 14001	Hewing GmbH, Saksa ISO 14001	Oy Uponor Ab, Suomi ISO 14001
	Wirsbo Bruks AB, Ruotsi EMAS	Uponor A/S, Tanska ISO 14001	Asko Cylinda AB, Ruotsi ISO 14001
		Uponor A/S, Tanska EMAS	Wirsbo Pex GmbH, Saksa ISO 14001
		Asko Kodinkoneet, Suomi ISO 14001	
		Uponor AB, Ruotsi ISO 14001	

tuotettavaa lämpöä. Valinta voidaan tehdä kokonaan käyttäjän ja ympäristön ehdoilla. Järjestelmään voidaan halutaessa yhdistää aurinkoenergian talteenottojärjestelmä, jonka ansiosta aurinkoenergiaa hyödyntävää lämmityskautta voidaan pidentää. Tämä on saavuttanut suosiota esimerkiksi ruotsalaisten keskuudessa.

Uponor on viime vuosina kehittänyt lukuisia uusia järjestelmiä käytetyn veden käsittelyyn kiinteistöissä ja haja-asutusalueilla. Tarjolla on muun muassa imeytysjärjestelmiä, joissa vedet saostuksen jälkeen imeytetään maaperään. Yrityksille on kehitetty erilaisia liuotimien ja rasvan erotusjärjestelmiä.

Ympäristötuotteet on merkittävä uusi markkina-alue, jossa Uponorilla on paljon tarjottavaa ja johon kasvava osa yhtiön kehityspanostuksesta suuntautuu.

Suljettu kierto

Suomessa alkoi vuonna 2000 muoviputketeollisuuden ja alan tukkuliikkeiden yhteinen vapaaehtoinen käytetyn putkijätteen keräys ja hyötykäyttö. Tavoitteena on saada talteen ja hyötykäyttöön lähinnä rakennustyömailta muuten pääasiassa kaatopaikalle vietävä muoviputkijäte. Jätettä syntyy muun muassa uudisrakentamisessa yli jäävistä hukkapätkistä, työn tai kuljetuksen aikana vaurioituneista tuotteista sekä putkista, jotka purkutöiden yhteydessä poistetaan käytöstä. Tavoitteena on ottaa talteen kaikki muoviputkijäte.

Samanlaisia hankkeita on toteutettu viime vuosien aikana monissa Euroopan maissa. Toiminta alkoi Saksasta 1990-luvun alkupuolella ja levisi sieltä Pohjoismaihin. Ruotsissa järjestelmä on ollut käytössä vuodesta 1996 ja

Tanskassa vuodesta 1998. Kokemukset teollisuuden vapaaehtoisesta keräystoiminnasta ovat myönteiset.

Vuoden 1999 aikana markkinoille tuotiin useita ympäristöystävällisistä polypropeenista (PP) valmistettuja tuotteita. Esimerkiksi putkien raaka-aineena se on erinomainen: materiaalin kulutus- ja käsittelykestävyys on hyvä ja putken liitoksia voidaan tehdä hitsaamalla. Lisäksi PP-putket voidaan uusiokäyttää, eikä niiden palamisessa vapaudu myrkyllisiä aineita. Esimerkiksi polypropeenista valmistetun Ultra-Rib2-viemärijärjestelmän ekologista painoarvoa lisää myös se, että järjestelmän laskennallinen elinikä on sata vuotta.

Viisi vuotta ympäristöjärjestelmää

Tanskalaisen Uponor A/S:n viiden vuoden kokemukset yhdistetystä laatu- ja ympäristöjärjestelmästä ovat myönteiset. Järjestelmä sopii hyvin yrityksen toimintaan ja tuottaa tuloksia. Toiminnan painopiste on työympäristössä, ja menestymistä mitataan työntekijöiden motivaatiolla ja osallistumisella.

Energia

Yksi ympäristötoiminnan päätavoitteista on ollut putkien valmistuksessa kuluvan energian vähentäminen. Vuonna 1994 yhtiö otti käyttöön uuden energianmittauslaitteiston, joka kokoaa tietoa sähkön, veden ja lämmön käytöstä jokaiselta putkien tuotantolinjalta.

Vuosina 1995 - 1999 energian käyttöä onnistuttiin vähentämään 65,2 kWh eli noin 8 % jokaista valmistettua putkitonnia kohti.

Jätteet

Jätteiden käsittely on keskeinen osa laatu- ja ympäristöjärjestelmää. Työnte-

kijöiden velvollisuus on esimerkiksi lajitella jätteet. Yhtiöön perustettiin jo ennen ympäristöhyväksynnän saamista erityinen "jäteryhmä", jonka tehtävänä on koko jätekierron valvonta, kehittäminen, jätteiden rekisteröinti sekä kierrätyksen hoitaminen.

Yhtiön öljy- ja kemialliset jätteet, joihin luetaan mukaan käyttämättömät PVC-sekoitukset sekä jäämät sekoittamon suodattimista, toimitetaan kunnan kemiallisen jätteen laitokselle. Tämän jätteen määrä on vuodesta 1996 vakiintunut tasolle 1 kg/1 000 kg käytettyä PVC:tä.

Orgaaniset liuottimet

Uponor A/S käyttää tuotannossaan metyleenikloridia, joka on ympäristölle haitallinen liuotin. Liuottimen käyttö ei ole haitallista työympäristölle: liuotinta käytetään suljetuissa astioissa, joiden tuuletus on järjestetty säännösten mukaan.

Yhtiö pyrkii vähentämään metyleenikloridin käyttöä. Kahden vuoden työn tuloksena liuottimen käyttöä onnistuttiin supistamaan 81 %. Kun sitä vuonna 1997 käytettiin 247 grammaa kutakin valmistettua PVC-tuotetta kohti, käyttömäärä vuonna 1999 oli enää 53 grammaa.

Työympäristö

Uponor A/S:n työntekijät ovat erittäin kiinnostuneita työympäristön parantamisesta. Tämän johdosta Uponor on Tanskassa eturivin yhtiö ympäristöasioissa. Vuonna 1998 perustettiin työntekijöiden edustajista koostuva työryhmä, jonka tehtävänä oli arvioida työympäristöä ja ilmapiiriä sekä tehdä ehdotuksia toteutettavista toimista vuosittaisen määrärahan puitteissa. Ryhmä toimii aktiivisesti ja on saavuttanut erinomaisia tuloksia.

Helmikuussa 1999 tanskalainen elinkeinoelämän edistämiskeskus Nordjyllands Erhvervsservice valitsi Uponor A/S:n "kuukauden yhtiöksi". Palkinto myönnettiin ensimmäistä kertaa, ja sen perustelu kuului: "kiinnostava yhtiö, joka kehittyy ja panostaa 'pehmeisiin' arvoihin".

Uusiokäyttö

Uponor A/S:n toiminta ympäristöasioissa on saavuttanut huomattavaa näkyvyyttä Tanskassa. Yhtiö on tuonut markkinoille esimerkiksi "U•reform"-putken, joka koostuu kolmesta kerroksesta ja jonka materiaalista 80 % on uusiokäytettyä PVC:tä. Tuote on yhtiön menestyksekkäin ympäristötuote ja esimerkkinä PVC:n uusiokäytöstä vastaus muun muassa Greenpeacen käynnistämään paikalliseen keskusteluun.

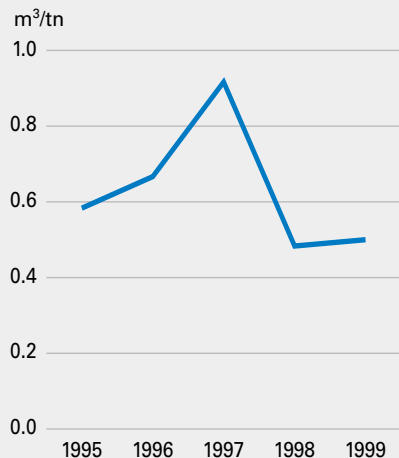
Tanskan parlamentissa käytiin vuonna 1999 laajaa keskustelua PVC:n haittaveroista. Haittaveron perusteluna oli se, että sillä korvataan yhteiskunnalle aiheutuvia kuluja, joita muovituotteista aiheutuu esimerkiksi jätteiden keruun muodossa. Äänestyspäätöksellä PVC:stä valmistettavat putket, putkiliittimet, ovet ja ikkunat vapautettiin verosta.

Yhtenä syynä verovapautukseen pidetään sitä, että alan teollisuus on itse ollut aktiivinen ympäristöasioissa; se on esimerkiksi perustanut yhteisen yhtiön hoitamaan rakennustoiminnan muovijätteiden keruuta uusiokäyttöä varten.

Tulevaisuus

Uponor A/S painottaa toiminnassaan laadun ja ympäristön merkitystä. Yhtiö haluaa tulla tunnetuksi vihreänä yhtiönä, joka on valmis avoimeen keskusteluun sekä yhtiön sisällä että ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Veden kulutus vuosina 1995–1999

Veden kulutus väheni 150 litraa valmistettua putkitonnia kohti.

Tanskalaisen Uponor A/S:n ympäristöjärjestelmän kehitys

1992

Yhtiölle myönnettiin ISO 9002 -laatuhyväksyntä.

1995

Yhtiölle myönnettiin BS 7750 -ympäristöhyväksyntä, joka kattoi koko tehtaan toiminnan.

1997

Ensimmäinen "Vihreä tilinpäätös 1996" toimitettiin Tanskan Kaupparekisteriin (Danish Commerce and Companies Agency). Laatujärjestelmälle saatiin ensimmäinen uusintahyväksyntä.

1998

Ympäristöjärjestelmälle saatiin ensimmäinen uusintahyväksyntä, ja järjestelmä muutettiin vastaamaan ISO 14001:tä.

Tehtiin ympäristötilinpäätös vuodesta 1997, ja se rekisteröitiin EEC:n ympäristöjärjestelmään, EMASIin (Eco Management and Audit Scheme).

Ympäristöhyväksyntä laajennettiin kattamaan raaka-ainekäyttöä.

Henkilöstö

Henkilöstön ammatillisten valmiuksien ylläpito ja kehittäminen sekä henkilöstön terveydestä ja jaksamisesta huolehtiminen ovat Uponorin toiminnassa tärkeitä arvoja.

Uponor on kasvanut nykyiseen laajuuteensa pitkälti yritysostoin. Konserniyhtiöillä eri maissa ja eri liiketoiminta-alueilla on erilaiset historialliset taustat sekä kulttuuri- ja kieli-taustat. Nämä vaikuttavat myös siihen, miten henkilöstöasioita johdetaan.

Henkilöstön kehittäminen tapahtuu sekä yhtiötasolla että konsernitason tasolla. Tässä työssä on keskeistä osaamisen kehittäminen ja motivaation parantaminen, osaamisen levittäminen konserninlaajuisesti sekä verkostojen rakentaminen eri organisaatioiden ja eri maiden välille. Tehokkaasta yhteistoiminnasta saatavat edut ovat merkittävät.

Osaamisen kehittäminen

Uponor käyttää sekä sisäisessä että yhtiön ulkopuolella tapahtuvassa johtamiskoulutuksessa alan johtavia asiantuntijoita. Jo 1980-luvun puolivälistä Uponor on toiminut läheisessä yhteistyössä sveitsiläisen liikkeenjohdon koulutuslaitoksen, IMD:n kanssa. IMD on yksi alan johtavista kouluista maailmassa, ja Uponor on liittynyt sen yrityskumppaniksi.

Keskijohdon kansainvälisen liikkeenjohdon koulutukseen Uponor on panostanut aktiivisesti jo vuodesta 1990 alkaen, jolloin käynnistettiin Uponor International Management Programme -koulutusohjelma. Tämän viisiviikkoisen keskijohdon ohjelman on suorittanut hyväksytysti jo noin 150 konsernin avainhenkilöä. Ohjelman tavoitteena on lisätä osanottajiensa valmiuksia kohdata kansainvälisen liiketoiminnan haasteita, luoda ja vahvistaa yhtenäistä liikkeenjohtotapaa konsernissa sekä kasvattaa osanottajien ymmärtämystä yhtiön toimintaan eri maissa ja eri liiketoiminta-alueilla.

Vuonna 1999 konsernissa käynnistettiin uusi myyntikoulutusohjelma, Uponor ProActive Sales. Noin 300 henkeä Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta osallistui tähän 7,5 päivän koulutustapahtumaan, ja kuluvana vuonna osanottajien määrän arvioidaan kasvavan 150 hengellä. Vuoden 2000 aikana tavoitteena on käynnistää lisäksi uusi koulutusohjelma tuotannon parissa työskenteleville. Suunnitteilla oleva Uponor Production Improvement -ohjelma tehostaa tuotantoon liittyvän erikoisosaamisen levittämistä ja parhaiden toimintatapojen omaksumista kaikissa yksiköissä.

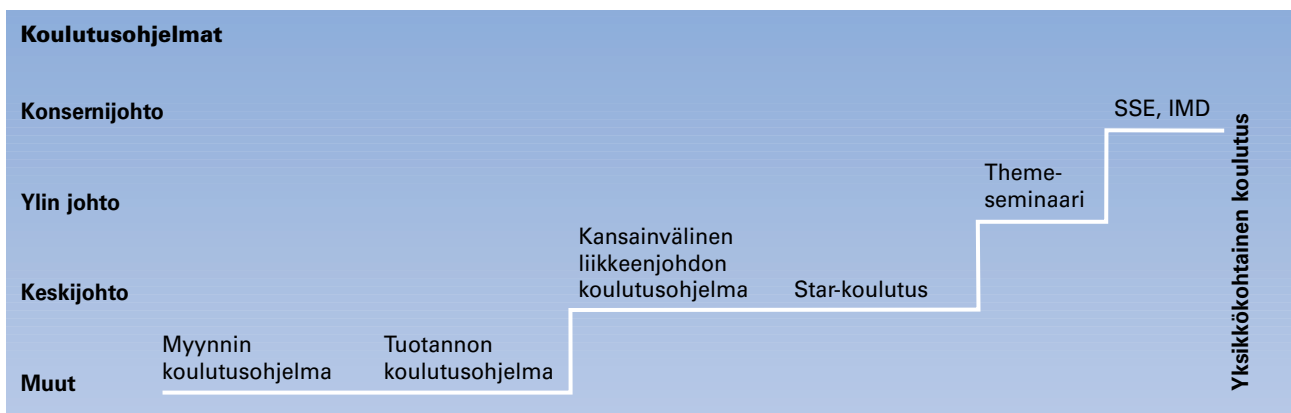
Upofor-henkilöstöneuvosto

Vuonna 1996 Uponor-konserniin perustettiin henkilöstöneuvosto eurooppalaisen lainsäädännön mukaisesti. Upoforin

vuosittaisessa kokouksessa eri maissa toimivien liiketoimintayksiköiden henkilöstön edustajilla on mahdollisuus tavata ja kuulla konsernin johtoa sekä keskustella heidän kanssaan ajan-kohtaisista asioista. Järjestyksessään neljäs Upofor-kokous pidettiin vuonna 1999 Ruotsissa. Kokoukseen osallistui neljätoista edustajaa eri maista.

Henkilöstö maittain 31.12.1999

Saksa	1 970
Suomi	1 372
Ruotsi	1 301
USA	873
Iso-Britannia	485
Tanska	206
Puola	162
Portugali	161
Espanja	150
Kanada	108
Ranska	104
Norja	89
Unkari	63
Australia	55
Argentiina	50
Irlanti	42
Italia	34
Baltian maat	33
Venäjä	17
Belgia	10
Itävalta	9
Tseki	7
Sveitsi	5
Alankomaat	1
Yhteensä	7 307

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Kysyntä kaikilla Uponorin tärkeimmillä markkina-alueilla oli pääosin hyvä vuonna 1999.

Kylmän alkuvuoden vaimean kysynnän jälkeen rakennustoiminta Euroopassa jatkui vilkkaana. Poikkeuksena olivat lähinnä Tanska ja Norja sekä Tsekki ja Slovakia, joissa markkinat supistuivat. Saksassa, joka on Euroopan ylivoimaisesti suurin yksittäinen rakennusmarkkina-alue, uudisrakentamisen kokonaismäärä laski edelleen lievästi. Rakentamisen painopiste siirtyi maan länsiosiin, mikä yhdessä omakoti- ja rivitaloasumisen lisääntyneen suosion kanssa piti Uponorin kannalta tärkeiden tuoteryhmien kysynnän tyydyttävänä. Yhdysvaltojen pitkään vahvana jatkunut talouskehitys näkyi myös rakentamisessa, jossa kysyntä oli edelleen hyvä. Sillä oli selvästi piristävä vaikutus myös Kanadan markkinoihin.

Liikevaihto

Vuosi 1999 oli Uponor-konsernille voimakkaan kasvun aikaa. Liikevaihto kasvoi 16 % ja nousi 1.347 milj. euroon, kun se vuonna 1998 oli 1.165 milj. euroa. Pääliiketoiminta-alueen, Uponor-muoviputkijärjestelmien, osuus koko konsernin liikevaihdosta ylitti 75 %.

Muoviputkijärjestelmät-liiketoimintaryhmän liikevaihto kasvoi 32 % ja oli 1.021 (771) milj. euroa. Sitä kasvatti erityisesti saksalaisten Unicor Holding AG:n ja Cronatherm GmbH:n liittäminen osaksi konsernia vuoden alusta. Liiketoimintaryhmän orgaaninen kasvu, 12,4 %, oli myös voimakasta. Suurin osa kasvusta tuli telekommunikaatio- sekä lämmitys- ja käyttövesijärjestelmistä. Kodinkone-liiketoimintaryhmän liikevaihto oli 198,8 (186,0) milj. euroa, Lattiapäällysteiden 62,2 (68,3) milj. euroa ja Kiinteistöjen 26,5 (27,8) milj. euroa. Konsernin vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu oli 10,6 %.

Konsernin suurimmat maantieteelliset markkina-alueet ja niiden osuus myynnistä olivat seuraavat: Pohjoismaat 36 %, Pohjois-Amerikka 20 %, Saksa 19 % ja Iso-Britannia 7 %.

Tulos

Konsernin liikevoitto oli 107 (91) milj. euroa, joka oli 18 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Voitto rahoituserien jälkeen kasvoi 22 % ja oli 89 (73) milj. euroa. Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 111 (101) milj. euroa, jossa oli kasvua 10 %.

Muoviputkijärjestelmien liikevoitto kasvoi 67 % edellisvuodesta ja oli 79 (47) milj. euroa. Kodinkoneen liikevoitto oli 9,4 (9,5) milj. euroa, Lattiapäällysteiden 3,5 (4,5) milj. euroa sekä Kiinteistöjen 10,5 (11,4) milj. euroa.

Muoviputkijärjestelmät-ryhmä, johon on investoitu voimakkaasti viime vuosina, hyötyi suotuisasta markkinatilanteesta, joka vallitsi etenkin Yhdysvalloissa, Pohjoismaissa ja Isossa-Britanniassa. Muita merkittäviä syitä liiketoimintaryhmän hyvään tulokseen olivat kasvun jatkuminen etenkin lämminvesi- ja talotekniikassa, saksalaisen Unicor Holding AG:n liittäminen konserniin vuoden alussa sekä telekommunikaatioon liittyvien putkijärjestelmien kasvu laajojen kansainvälisten runkoverkkoasennusten myötä.

Kodinkone-ryhmän tuloskehitystä heikensivät pääasiassa merkittävät tuotemalliston uusimiseen liittyneet kehitysprojektit. Lattiapäällysteiden tulosta heikensi alkuvuoden heikon markkinatilanteen lisäksi parkettitehtaan laajennusinvestointi.

Kaikki liiketoimintaryhmät tekivät positiivisen tuloksen rahoituserien jälkeen.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 19 (18) milj. euroa.

Konsernin tulokseen sisältyy satunnaisia tuottoja 28 (31) milj. euroa, joka

syntyi lähinnä huonekaluliiketoiminnan myynnistä.

Oman pääoman tuotto oli 13,3 (10,3) % ja sijoitetun pääoman tuotto 12,4 (11,7) %.

Tulos osaketta kohti oli 1,58 (1,09) euroa ja oma pääoma osaketta kohti 12,78 (10,71) euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 154,3 (128,9) milj. euroa, joka oli 11,5 (11,1) % liikevaihdosta. Investoinneista suurin osa, 91 %, suuntautui pääliiketoiminta-alueen eli Muoviputkijärjestelmien kehittämiseen ja kasvattamiseen. Yritystoihin käytettiin kaikista investoinneista 37 %. Koneiden ja laitteiden osuus investoinneista oli 47 %. Divesointien määrä oli 64,6 (92,7) milj. euroa. Konsernin nettoinvestoinnit olivat 89,7 (36,2) milj. euroa.

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat 20,8 (16,2) milj. euroa, josta ydinliiketoiminnan osuus oli 89 (82) %.

Rahoitus

Konsernin rahoitusasema säilyi vakaina. Korolliset nettovelat kasvoivat 357 milj. eurosta 425 milj. euroon. Pääsyynä kasvuun olivat investoinnit ydinliiketoimintaan ja Unicor-kaupan mukana tulleet korolliset velat. Matalan korkotason vuoksi konsernin nettorahoituskulut kasvoivat vain 1 milj. euroa.

Voimakkaasta investointiohjelmasta huolimatta konsernin omavaraisuusaste laski vain lievästi ja oli 39,9 (40,1) %. Velkaantumisaste oli 84 (85) %.

Euroopan rahaliiton yhteisen valuutan käyttöönoton seurauksena valuutariskit pienivät olennaisesti, mikä näkyi myös tilinpäätöspäivänä avoinna olevien johdannaissopimusten pienemmästä määrästä.

Vuonna 1998 tehdyn päätöksen mukaisesti euro otettiin käyttöön emoyhtiössä

kirjanpitovaluuttana vuoden 2000 alusta lähtien.

Muutokset rakenteessa

Vuoden alussa käynnistettiin Espanjassa ja Portugalissa hankkeet, joiden avulla kehitetään toimintaa Pyreneiden niemimaalla. Liiketoiminnan johto ja tuotanto keskitettiin Portugaliin, ja Uponor Resiplast S.A.:n tehdas Barcelonassa, Espanjassa, suljettiin.

Keväällä 31.3.1999 myytiin keskittymisstrategian mukaisesti koko huonekaluliiketoiminta Sponsor Capital Oy:lle ja sen hallinnoimalle rahastolle noin 57 milj. euron kauppahinnasta.

Uponor Deutschland GmbH osti 15.6.1999 tehdyllä osakekaupalla 40,6 % Unicolor Holding AG:n osakkeista ja kasvatti omistussuutensa 50,1 %:sta 90,7 %:iin. Syksyn aikana ostettiin loput osakkeet. Myyjinä olivat pääasiassa yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt.

Oy Uponor Ab:n Suomen liiketoiminnat yhtiöitettiin liiketoimintasiirtona 1.9.1999 perustetulle Uponor Suomi Oy:lle.

Karjalaisten Tricol Oy:n liiketoiminta myytiin 1.9.1999 Tricompany Oy:lle.

Yhtiön strategian mukaisesti toteutettiin 31.12.1999 Oy Uponor Ab:n sulautuminen sen emoyhtiöön, Askon Oy:hin. Samassa yhteydessä emoyhtiöön sulautettiin Black Horse Oy, Pohjoismaiden Sukkatehdas Oy, Ruskonor Oy ja Trior Oy, joissa ei ollut liiketoimintaa. Askon Oy:n nimi muutettiin Uponor Oy:ksi 31.12.1999 ja yhtiöiden pääkontorit yhdistettiin.

Tapahtumia

Huhtikuussa Uponor Ltd. solmi englantilaisen Severn Trent Water Ltd:n kanssa viisivuotisen toimitussopimuksen, jonka arvo vuositasolla on noin 10 milj. euroa. Uponor vastaa ainoana toimittajana Severn Trent Waterin

kunnallistekniikan muoviputkitarpeista sopimusjakson aikana. Severn Trent on yksi Englannin suurimmista vesilaitoksista.

Syyskuussa vihittiin käyttöön Wirson uusi lämminvesijärjestelmätehdas St. Johnin kaupungissa Kaakkois-Kanadassa.

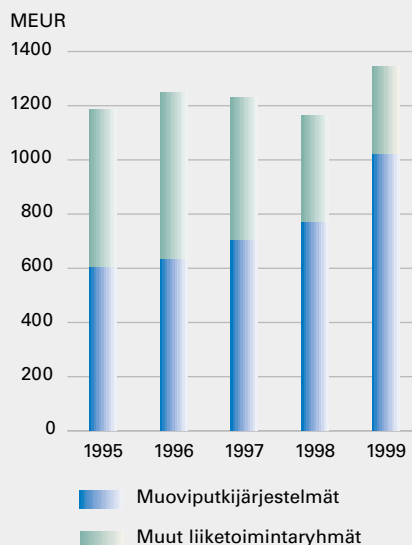
Vuoden lopulla Uponor perusti yhdessä Gaz de Francen kanssa Unkariin Aldyl Degáz Kft. -nimisen yhteisyrityksen kaasu- ja vesiputkien sähköhit-sausjärjestelmien valmistusta ja myyntiä varten. Uponor omistaa Szegedin kaupunkiin Etelä-Unkariin perustettavasta yhtiöstä 60 % ja Gaz de France tytäryhtiöineen 40 %. Gaz de France on yksi maailman johtavista kaasuyhtiöistä. Yhteisyritys on ainoa länsimainen sähköhit-sausliittimiä valmistava yhtiö alueella.

Syksyn aikana käynnistettiin Muoviputkijärjestelmät-ryhmän organisaation uudistaminen. Ryhmä jaettiin neljään divisioonaan: Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät, Kunnallistekniikka, Rakennus- ja ympäristötekniikka sekä Teknologia. Jokaiselle divisioonalle perustettiin oma nk. sisäinen hallitus. Samassa yhteydessä hallitus päätti konsernin uudesta hallinto-ohjeesta.

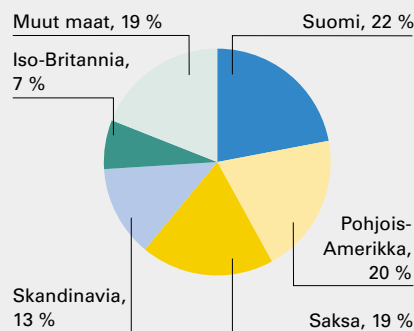
Ruotsin kilpailuvirasto jätti 19.8.1999 Tukholman käräjäoikeuteen haastehakemuksen, joka koski konsernin ruotsalaista tytäryhtiötä Uponor AB:tä. Sen mukaan yhtiötä epäillään yhdessä kahden muun ruotsalaisen muoviputkivalmistajan kanssa Ruotsin kilpailulain rikkomisesta vuosina 1993–1995. Uponor AB:tä vaaditaan maksamaan 1,5 milj. euron eli 13 milj. kruunun sakot. Asian käsittely jatkuu.

Muovin raaka-aineiden hinnat kääntyivät jyrkkään nousuun alkukesästä. Tämä johtui kausikysynnän elpymisestä Euroopassa samaan aikaan kun Aasian markkinat jatkoivat tervehtymistään ja Yhdysvalloissa kysyntä säilyi vilkkaana. Öljyn hinnan kohoami-

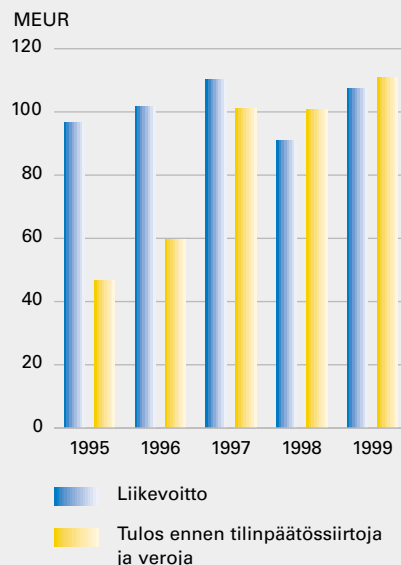
Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain

Liikevoitto ja tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

nen voimisti erityisesti ns. perusmuovien hintojen nousua. Raaka-aineiden kysyntä jatkui odotettua vilkkaampana koko syksyn, mikä piti niiden hinnat korkealla tasolla.

Vuosi 2000

Hankkeet mahdollisten vuosituhannen vaihtumisen aiheuttamien tietoteknisten ongelmien kartoittamiseksi ja poistamiseksi etenivät yhtiön eri tasoilla suunnitelmallisesti, ja ne saatettiin loppuun hyvissä ajoin ennen vuosituhannen vaihdetta. Vuodenvaihte ei aiheuttanut ongelmia konsernissa eikä asiakas- ja toimittajasuhteissa. Myöskään kuluvana vuonna ei odoteta tietoteknisiä ongelmia.

Y2K-ongelmiin varautuminen ei aiheuttanut merkittäviä suoria lisä kustannuksia Uponorissa.

Henkilöstö

Konsernin henkilökunnan määrä 31.12.1999 oli 7.307 (6.756). Henkilöstöstä työskenteli Suomessa 1.372, Saksassa 1.970, Ruotsissa 1.301 ja Pohjois-Amerikassa 981 henkeä. Keskimääräinen henkilömäärä oli 7.451 (6.723). Unicorin osto lisäsi konsernin henkilöstömäärää 1.010 hengellä ja Asko Huonekalun myynti pienensi sitä 734 hengellä.

Hallinto ja tilintarkastus

Uponor Oyj:n hallituksen muodostivat Jaakko Ihamuotila puheenjohtajana ja muina jäseninä Hannu Kokkonen 1. varapuheenjohtajana, Veli Korpi 2. varapuheenjohtajana, Matti Niemi, Niilo Pellonmaa, Jarmo Rytilahti ja Jukka Viinanen. Jaakko Ihamuotila erosi hallituksesta 23.9.1999 Fortum Oil and Gas Oy:n myytyä omistamansa Asko Oyj:n osakkeet. Uudeksi hallituksen jäseneksi jäljellä olevaksi kaudeksi valittiin 23.9.1999 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa Oras Yhtiöt Oy:n konsernijohtaja Pekka Paasikivi. Hänet valittiin hallituksen puheenjohtajaksi 30.9.1999.

Toimitusjohtajana toimi Jarmo Rytilahti.

Tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab, KHT Pentti Savolainen päävastuullisena tilintarkastajana.

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiön osakepääomaa korotettiin optiodistuksiin perustuvilla merkinnöillä yhteensä 0,7 milj. eurolla eli 4,2 milj. markalla 8.1., 7.4., 9.6., 7.7. sekä 25.8.1999. Ylikurssina maksettiin 2,5 milj. euroa eli 14,7 milj. markkaa. Johdon optiolainaan liittyvä osakkeiden merkintäaika päättyi 1.7.1999.

Yhtiön osakepääomaa alennettiin 840.940 euroa eli 5.000.000 markkaa 19.3.1999 mitätöimällä 500.000 kappaletta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Yhtiön osakepääoma ja osakkeiden nimellisarvo muutettiin euromääräisiksi 20.3.1999 ja samalla osakkeiden nimellisarvo nostettiin 2 euroksi korottamalla rahastoannilla osakepääomaa 12,214 milj. eurolla eli 72,626 milj. markalla.

Uponor Oyj:n osakepääoma 31.12.1999 oli 77.434.444 euroa. Osakkeen nimellisarvo on 2 euroa. Osakkeita on 38.717.222 kappaletta. Kaikilla osakkeilla on yksi ääni.

Varsinainen yhtiökokous 17.3.1999 myönsi hallitukselle valtuuden yhden vuoden aikana 17.3.1999 alkaen hankkia vastiketta vastaan omia osakkeita määrä, jonka yhteenlaskettu nimellisarvo niiden hankintahetkellä yhdessä yhtiön hallussa jo olevien omien osakkeiden kanssa on enintään 5 % yhtiön osakepääomasta. Lisäksi varsinainen yhtiökokous valtuutti yhtiön hallituksen päättämään omien osakkeiden, enintään 1.900.000 kappaletta, luovutuksesta yhden vuoden aikana 17.3.1999 lukien.

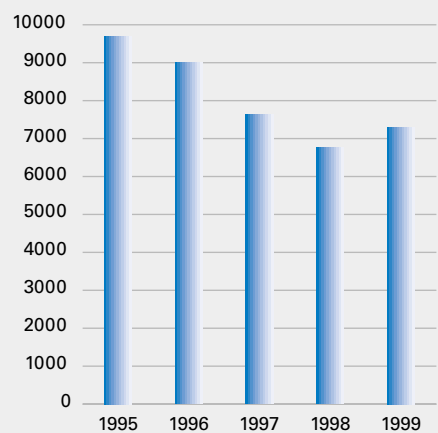
Ylimääräinen yhtiökokous 3.9.1999 päätti, että varsinaisessa yhtiökokouksessa 17.3.1999 hallitukselle myönnetty omien osakkeiden hankintavaltuus lakkaa 3.9.1999 ja antoi hallitukselle

vastaavan valtuutuksen yhden vuoden ajaksi 3.9.1999 alkaen. Ylimääräinen yhtiökokous päätti myös, että varsinaisessa yhtiökokouksessa myönnetty osakkeiden luovutusvaltuutus lakkaa 3.9.1999 ja antoi vastaavan valtuutuksen yhden vuoden ajaksi 3.9.1999 alkaen.

Yhtiö hankki vuoden 1999 kuluessa julkisessa kaupankäynnissä omia osakkeitaan yhteensä 1.186.600 kappaletta 17,8 milj. euron eli 106,1 milj. markan hankinta-arvosta. Yhtiö myi vuoden 1999 aikana omia osakkeitaan 1.626.518 kappaletta julkisella kaupankäynnillä Helsingin Pörssissä Unicor-kaupan rahoittamiseksi. Yhtiöllä oli 31.12.1999 hallussaan 185.000 kappaletta omia osakkeitaan hankinta-arvoltaan 2,8 milj. euroa eli 16,8 milj. markkaa, mikä vastaa noin 0,47 %:a yhtiön osake- ja äänimäärästä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole taseessa arvoa.

Varsinainen yhtiökokous 17.3.1999 valtuutti hallituksen päättämään vuoden kuluessa 17.3.1999 alkaen yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta ja/tai optio-oikeuksien antamisesta ja/tai osakepääoman korottamisesta siten, että yhtiön osakkeita merkittäessä tai vaihtovelkakirjoja vaihdettaessa yhtiön osakepääoma voi

Henkilöstö 31.12.

nousta enintään 8.500.000 eurolla eli 50.538.705 markalla. Antivaltuutuksia ei ole käytetty.

Ylimääräinen yhtiökokous 3.9.1999 päätti optio-oikeuksien antamisesta osana johdon kannustusjärjestelmää konsernin johtoon ja avainhenkilöihin kuuluville henkilöille sekä yhdelle täysin omistetulle konserniyhtiölle. Optio-oikeuksia ei annettu tilikauden aikana.

Asko Oy:lle tehtiin 30.8.1999 useita ns. liputusilmoituksia, joissa ilmoitettiin seuraavat omistusosuusien muutokset: OrasYhtiöt Oy:n osuuden nousu 16,03 %:iin, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampon osuuden nousu 5,25 %:iin, Sampo-konsernin osuuden nousu 9,61 %:iin sekä Fortum Oil and Gas Oy:n koko omistusosuuden (21,03 %) myynti.

Yhtiön osakkeiden vaihto Helsingin Pörssissä oli 22.865.381 kappaletta, yhteensä 363 milj. euroa eli 2,2 mrd. markkaa. Osakkeen kurssi vuodenvaihteessa oli 17,60 euroa eli 104,64 markkaa. Yhtiön markkina-arvo oli 681,4 milj. euroa eli 4,1 mrd. markkaa.

Ulkomainen omistus yhtiössä oli vuodenvaihteessa 26,5 (24,1) %.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

OrasYhtiöt Oy, joka omisti 16,2 % Uponor Oy:n osakekannasta, ilmoitti tammikuussa 2000, että se oli jakautunut 30.11.1999 kolmeen yhtiöön, Oras Administration Oy:hyn, Oras Technology Oy:hyn ja Oras Marketing Oy:hyn, jotka kukin omistavat 5,4 % Uponor Oy:n osakemäärästä ja äänivallasta. Saman ilmoituksen mukaan OrasYhtiöt Oy:n omistus oli lakannut kokonaan. Muutokset ylittivät arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä mainitun 5 %:n liputusrajan.

Helmikuun 1. päivänä yhtiöitettiin konsernin kiinteistöliiketoiminta tätä tarkoitusta varten perustettuun Asko Kiinteistöt Oy:hyn. Tytäryhtiölle siirtyivät kiinteistöliiketoiminnan varat, velat ja varaukset sekä liiketoimintaryhmän henkilökunta ns. vanhoina työntekijöinä. Siirtyvän liiketoiminnan tasearvo on 163 milj. euroa eli 968,2 milj. markkaa, rakennusten kerrosala noin 58.000 m² ja maa-alueiden pinta-ala noin 5.565.000 m².

Puolan Sochaczewissa rakenteilla oleva uusi muoviputkitehdas valmistui

ja otettiin asteittain tuotantokäyttöön helmikuusta 2000 alkaen.

Näkymät

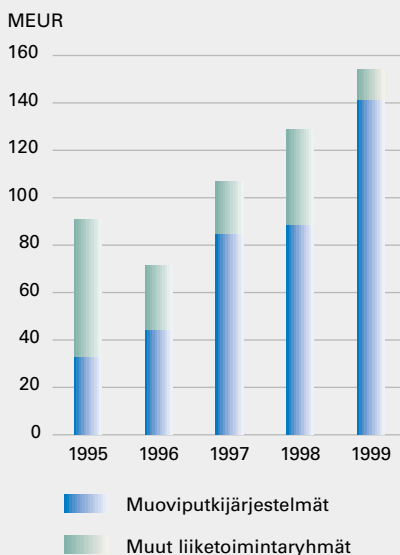
Rakentamisen odotetaan jatkuvan Euroopassa suhteellisen vilkkaana kuluvana vuonna, ja myös Yhdysvalloissa rakennustoimintaan liittyvien tuotteiden kysyntä säilynee hyvänä.

Vuoden 2000 alussa raaka-ainehintojen odotetaan pysyttelevän vuoden 1999 lopun korkealla tasolla. Oletusta tukee se, että muoviraaka-aineiden maailmanlaajuinen kysyntä on jatkunut melko vilkkaana. Myös raakaöljyn korkea hinta tukee korkeita muoviraaka-aineiden hintoja.

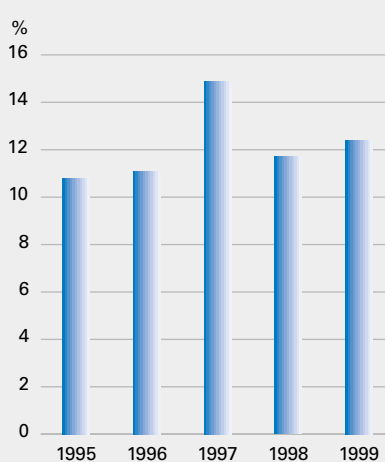
Kolmen vuoden voimakkaan investointivaiheen jälkeen keskitytään tehtyjen investointien hyödyntämiseen ja yritysostojen sulauttamiseen. Rakennemuutosta jatketaan ripeästi. Vahvaa markkina-asemaa hyödyntäen kehitetään järjestelmiä uusiin käyttötarkoituksiin ja pyritään näin palvelemaan asiakkaita entistä paremmin.

Konsernin tuloksen odotetaan edelleen paranevan.

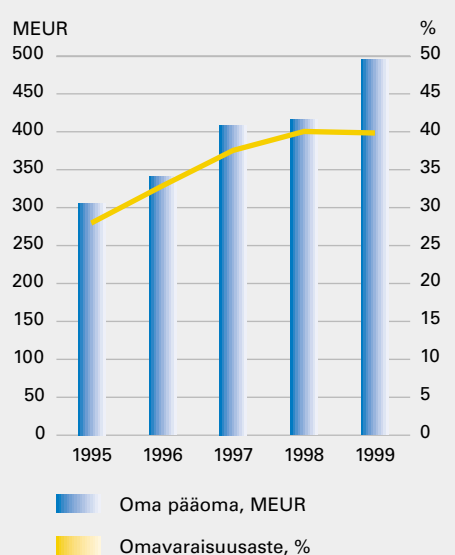
Bruttoinvestoinnit

Sijoitetun pääoman tuotto

Oma pääoma ja omavaraisuusaste

Liiketoimintaryhmät vuonna 1999

Liikevaihto	1999		1998	
	MEUR	Osuus, %	MEUR	Muutos, %
Uponor-muoviputkijärjestelmät	1 020,9	75,8	770,9	32,4
Asko Kodinkone	198,8	14,8	186,0	6,8
Upofloor-lattiapäällysteet	62,2	4,6	68,3	-9,0
Asko Kiinteistöt	26,5	2,0	27,8	-4,6
Muut/sisäinen liikevaihto	38,4	2,8	112,5	-
Uponor-konserni	1 346,8	100,0	1 165,5	15,6

Liikevoitto	1999		1998	
	MEUR	Osuus, %	MEUR	Muutos, MEUR
Uponor-muoviputkijärjestelmät	79,0	73,6	47,4	31,7
Asko Kodinkone	9,4	8,6	9,5	-0,1
Upofloor-lattiapäällysteet	3,5	3,3	4,5	-1,0
Asko Kiinteistöt	10,5	9,8	11,4	-0,9
Muut/eliminoinnit	4,9	4,7	18,2	-13,3
Uponor-konserni	107,4	100,0	91,0	16,4

Investoinnit	1999		1998	
	MEUR	Osuus, %	MEUR	Muutos, MEUR
Uponor-muoviputkijärjestelmät	141,0	91,4	87,8	53,2
Asko Kodinkone	3,0	1,9	11,4	-8,4
Upofloor-lattiapäällysteet	2,5	1,6	4,6	-2,1
Asko Kiinteistöt	7,5	4,9	4,5	3,0
Muut/eliminoinnit	0,3	0,2	20,6	-20,3
Uponor-konserni	154,3	100,0	128,9	25,4

Henkilöstö 31.12.	1999		1998	
	Lukumäärä	Osuus, %	Lukumäärä	Muutos, %
Uponor-muoviputkijärjestelmät	5 688	77,9	4 218	34,8
Asko Kodinkone	1 088	14,9	1 105	-1,5
Upofloor-lattiapäällysteet	460	6,3	496	-7,3
Asko Kiinteistöt	46	0,6	48	-4,2
Muut	25	0,3	889	-97,2
Uponor-konserni	7 307	100,0	6 756	8,2

Konsernin taloudellisia tunnuslukuja

	1999	1998	1997	1996	1995
Konsernitulos, MEUR					
Liikevaihto	1 346,8	1 165,5	1 230,3	1 249,5	1 188,3
Toiminnan kulut	1 160,0	1 012,0	1 058,9	1 084,1	1 029,4
Poistot suunnitelman mukaan	79,4	62,5	61,0	63,5	62,3
Liikevoitto	107,4	91,0	110,4	101,9	96,6
Rahoitustuotot ja kulut	-18,7	-18,2	-14,6	-34,4	-43,1
Tulos rahoituserien jälkeen	88,7	72,8	95,8	67,5	53,5
Muut tuotot ja kulut	22,3	28,1	5,2	-7,9	-6,9
Tulos ennen varauksia ja veroja	111,0	100,9	101,0	59,6	46,6
Kirjanpidon tulos	76,3	68,4	75,7	40,6	35,4
Konsernitase, MEUR					
Pysyvät vastaavat	637,1	589,8	630,4	574,9	593,9
Konserniliikearvo	122,3	61,8	50,1	55,4	61,1
Vaihto-omaisuus	211,5	194,1	220,6	218,7	242,3
Rahat ja talletukset	57,3	38,1	70,5	49,5	65,7
Muu rahoitusomaisuus	238,7	170,6	172,3	168,0	162,1
Sidottu oma pääoma	184,5	179,5	192,0	197,7	199,5
Vapaa oma pääoma	310,4	237,0	216,7	143,1	106,3
Vähemmistöosuus	9,1	5,7	5,6	9,0	9,2
Pakolliset varaukset	16,8	15,2	14,8	8,7	9,5
Pitkäaikaiset korolliset velat	365,5	306,9	332,7	331,2	447,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	116,5	88,2	107,3	158,4	158,6
Korottomat velat	264,1	221,9	274,8	218,4	194,6
Taseen loppusumma	1 266,9	1 054,4	1 143,9	1 066,5	1 125,1
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto, %	8,0	7,8	9,0	8,2	8,1
Tulos rahoituserien jälkeen, %	6,6	6,3	7,8	5,4	4,5
Tulos ennen varauksia ja veroja, %	8,2	8,7	8,2	4,8	3,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	13,3	10,3	18,8	12,3	11,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	12,4	11,7	14,9	11,1	10,8
Omavaraisuusaste, %	39,9	40,1	37,6	32,9	28,0
Velkaantumisaste, %	84	85	89	126	172
Korolliset nettovelat, MEUR	424,7	357,0	369,4	440,1	540,3
- % liikevaihdosta	31,5	30,6	30,0	35,2	45,5
Liikevaihdon muutos, %	15,6	-5,3	-1,5	5,1	-0,1
Vienti Suomesta, MEUR	103,1	95,4	136,1	153,1	153,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, MEUR	1 125,4	898,2	838,0	810,0	791,9
Ulkomaantoiminta yhteensä, MEUR	1 146,9	909,2	899,6	901,3	881,1
Ulkomaantoiminnan osuus, %	85,2	78,0	73,1	72,1	74,1
Henkilöstö 31.12.	7 307	6 756	7 639	9 005	9 704
Henkilöstö keskimäärin	7 451	6 723	7 814	9 115	8 969
Investoinnit, MEUR	154,3	128,9	106,8	71,6	91,0

Tietoja osakkeenomistajista ja osakkeista

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.1999

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	9 518 216	24,6
Julkiset yritykset	68 625	0,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8 404 151	21,7
Julkisyhteisöt	7 344 051	19,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 032 658	2,7
Kotitaloudet	2 070 055	5,4
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	10 267 349	26,5
Muut (yhteistili, odotusluettelo)	12 117	0,0
	38 717 222	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.1999

Osakemäärä, kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakas- määrä, %	Osuus osakkeista, %
1 – 100	40 166	0,1	491	16,6
101 – 1 000	659 030	1,7	1 631	55,3
1 001 – 10 000	1 887 021	4,9	667	22,6
10 001 –	36 131 005	93,3	163	5,5
	38 717 222	100,0	2 952	100,0

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 38 532 222 ääntä. (Yhtiön omistuksessa 31.12.1999 olevien osakkeiden äänimäärä on 185 000 ääntä.)

Vaihtovelkakirja- ja optiolainojen perusteella merkittävässä oleva osakemäärä on 0 kpl.

Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan sekä heidän yhtiön tiedossa olevien määräysvaltayhteisöjen osakkeenomistus on 87 348 kpl.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1999

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista,%
Oras Administration Oy	2 098 764	5,4
Oras Technology Oy	2 098 763	5,4
Oras Marketing Oy	2 098 763	5,4
	6 296 290	16,2
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	2 738 785	7,1
Vakuutusyhtiö Sampo Oyj	495 832	1,3
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	220 000	0,5
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	161 300	0,4
Teollisuusvakuutus Oy	110 000	0,3
Keskeytysvakuutusyhtiö Otso	30 250	0,1
	3 756 167	9,7
Odin Norden	2 822 655	7,3
Odin Finland	259 000	0,7
	3 081 655	8,0
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 670 300	4,3
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	700 000	1,8
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	385 000	1,0
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	270 000	0,7
	3 025 300	7,8
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	2 030 722	5,2
Tapiola keskinäinen vakuutusyhtiö	711 100	1,8
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola	684 000	1,8
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	293 200	0,7
Yritysten henkivakuutus Oy Tapiola	136 100	0,4
	1 824 400	4,7
Kuntien eläkevakuutus	1 230 900	3,2
Onninen Sijoitus Oy	1 000 000	2,6
Muut	16 471 788	42,6
	38 717 222	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.1999

Merita Pankki Oyj	6 326 846	16,3
Skandinaviska Enskilda Banken AB (Publ.)	686 802	1,8
Muut	121 939	0,3
	7 135 587	18,4

Osakeannit	1999	1998	1997	1996	1995
Sunnatut annit, MEUR	0,7	0,1	0,1	-	-
- emissiovoitto	2,5	0,6	0,3	-	-
Merkintähinta, EUR	8,90	8,90	8,90	-	-

Osakekohtaiset tunnusluvut	1999	1998	1997	1996	1995
Osakepääoma, MEUR	77,4	65,4	59,3	59,3	59,3
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	38 717	37 735	35 285	35 247	35 247
Osakemäärä osakeantioikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	38 717	37 735	38 813	38 772	38 772
- keskimäärin	38 075	38 655	38 793	38 772	38 772
Osakkeiden nimellisarvo, EUR	2,00	1,68	1,68	1,68	1,68
Oikaistu oma pääoma, MEUR	504,1	422,2	414,3	349,8	315,0
Osakevaihto, MEUR	363,0	325,8	422,9	138,1	44,5
Osakevaihto, 1 000 kpl	22 865	19 558	26 853	17 588	6 825
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	60,1	50,6	76,1	49,9	19,4
Osakekannan markkina-arvo, MEUR	681,5	550,2	575,7	375,9	164,8
Oikaistu tulos per osake (optio- vaimennettu), MEUR	1,58	1,09	1,82	1,12	1,02
Oma pääoma per osake, EUR	12,78	10,71	10,53	8,78	7,89
Osinko, MEUR	25,9 *	22,2	17,8	11,9	5,9
Osinko per osake, EUR	0,67 *	0,59	0,50	0,34	0,17
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,8 *	4,0	3,1	3,2	3,6
Osinko per tulos, %	42,3 *	53,8	25,2	27,3	14,8
PE-luku	11,1	13,3	8,2	8,6	4,1
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, EUR					
- ylin	17,83	20,52	16,96	10,10	6,72
- alin	12,28	11,27	9,88	4,00	3,80
- keskimäärin	15,88	16,65	14,30	6,80	5,90

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 31.

* Hallituksen ehdotus

Osakekohtaiset luvut on muutettu vuosien 1995 – 1996 osalta vastaamaan uutta nimellisarvoa 10 mk (aikaisemmin 50 mk). Vuosien 1995 – 1997 osakekohtaisia tunnuslukuja on korjattu vuoden 1998 rahastoannin perusteella. Rahastoannissa osakkeenomistaja sai kymmentä vanhaa osaketta kohti maksutta yhden uuden osakkeen. Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Kurssikehitys vuosina 1995-1999

EUR

Copyright: Uutistoimisto Startel

■ Uponor

■ HEX-portfoliaindeksi

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus, keskiarvo}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitus-omaisuusarvopaperit	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} \pm \text{vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta - verot}}{\text{Tilikauden osakeantioikaistu keskimääräinen osakemäärä}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$	
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake} \times 100}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}$	
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$	
Osakevaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä suhteessa osakkeiden lukumäärän keskiarvoon	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$	

Tuloslaskelma

MEUR	Konserni				Emoyhtiö	
	1999	%	1998	%	1999	1998
Liikevaihto	1346,9	100,0	1165,5	100,0	23,1	22,8
Hankinnan ja valmistuksen kulut	964,6	71,6	848,6	72,8	3,5	3,6
Bruttokate	382,3	28,4	316,9	27,2	19,6	19,2
Markkinointi	182,1		157,3		0,3	
Hallinto	68,6		61,0		3,6	5,2
Liiketoiminnan muut tuotot	+15,5		+25,6		+6,2	+25,1
Liiketoiminnan muut kulut	29,2		26,6		10,0	11,1
Konserniliikearvon poisto	10,5		6,6			
Kulut	274,9	20,4	225,9	19,4	7,7	+8,8
Liikevoitto	107,4	8,0	91,0	7,8	11,9	28,0
Rahoitustuotot	4,4	0,3	6,7	0,6	24,1	56,9
Rahoituskulut	23,1	1,7	24,9	2,1	4,6	11,0
Rahoituskulut, netto	-18,7	-1,4	-18,2	-1,5	+19,5	+45,9
Voitto ennen satunnaiseriä	88,7	6,6	72,8	6,3	31,4	73,9
Satunnaiset tuotot	27,6		31,4		82,2	17,2
Satunnaiset kulut	5,3		3,3		1,7	
Konserniavustus					26,0	16,2
Satunnaiset erät	22,3	1,7	28,1	2,4	106,5	33,4
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	111,0	8,2	100,9	8,7	137,9	107,3
Poistoeron muutos					-0,9	-1,1
Tuloverot	-32,2		-28,1		-15,5	-27,9
Laskennallisen verovelan muutos	-1,2		-4,1			
Vähemmistöosuus	-1,3		-0,3			
Tilikauden voitto	76,3	5,7	68,4	5,9	121,5	78,3

Tase

MEUR	31.12.1999	Konserni		Emoyhtiö		
		%	31.12.1998	%	31.12.1999	31.12.1998
Vastaavaa						
Pysyvät vastaavat						
Tutkimus ja kehittämismenot			0,7			
Aineettomat oikeudet	11,3		8,9		0,0	
Liikearvo	3,4		4,1			
Konserniliikearvo	122,3		61,8			
Muut pitkävaikutteiset menot	2,1		6,5		2,3	2,2
Aineettomat hyödykkeet	139,1	11,0	82,0	7,8	2,3	2,2
Maa- ja vesialueet	58,3		55,8		25,2	29,0
Rakennukset ja rakennelmat	265,0		238,4		53,6	51,8
Koneet ja kalusto	226,0		168,0		4,6	3,4
Muut aineelliset hyödykkeet	10,7		8,0		0,5	0,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	27,3		28,6		2,1	2,9
Aineelliset hyödykkeet	587,3	46,4	498,8	47,3	86	87,8
Konserniyhtiöosakkeet					237,3	271,6
Osakkuusyhtiöosakkeet	20,0		39,7		16,2	19,4
Muut osakkeet ja osuudet	11,6		15,3		10,6	7,4
Muut sijoitukset	1,4		15,8		300,9	142,7
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	33,0	2,6	70,8	6,7	565,0	441,1
Pysyvät vastaavat, yhteensä	759,4	60,0	651,6	61,8	653,3	531,1
Vaihtuvat vastaavat						
Aineet ja tarvikkeet	47,9		40,1			
Keskeneräiset tuotteet	1,9		4,2			
Valmiit tuotteet/tavarat	155,3		144,0			
Muu vaihto-omaisuus	3,8		3,9		3,8	3,9
Ennakkomaksut	2,6		1,9			
Vaihto-omaisuus	211,5	16,7	194,1	18,4	3,8	3,9
Myyntisaamiset	180,5		119,1		4,1	0,8
Lainasaamiset	2,1		12,4		1,1	1,9
Siirtosaamiset	34,4		33,2		9,2	14,3
Laskennalliset verosaamiset	15,5					
Muut saamiset	6,2		5,9		41,9	57,3
Saamiset	238,7	18,8	170,6	16,2	56,3	74,3
Muut arvopaperit	0,7		0,7			
Rahat ja pankkisaamiset	56,6		37,4		22,8	8,8
Rahoitusomaisuusarvopaperit	57,3	4,5	38,1	3,6	22,8	8,8
Vaihtuvat vastaavat, yhteensä	507,5	40,0	402,8	38,2	82,9	87,0
Vastaavaa	1 266,9	100,0	1 054,4	100,0	736,2	618,1

Tase

MEUR	31.12.1999	Konserni		Emoyhtiö		
		%	31.12.1998	%	31.12.1999	31.12.1998
Vastattavaa						
Oma pääoma						
Osakepääoma	77,4		65,4		77,4	65,4
Muu sidottu oma pääoma	107,1		114,0		117,5	126,2
Sidottu oma pääoma	184,5	14,6	179,4	17,0	194,9	191,6
Voittovarot	234,2		168,7		168,1	106,1
Tilikauden tulos	76,3		68,4		121,5	78,3
Vapaa oma pääoma	310,5	24,5	237,1	22,5	289,6	184,4
Oma pääoma, yhteensä	495,0	39,1	416,5	39,5	484,5	376,0
Vähemmistön osuus	9,1	0,7	5,7	0,5		
Kertynyt poistoero					12,7	11,8
Pakolliset varaukset	16,8	1,3	15,2	1,4		
Vieras pääoma						
Joukkovelkakirjalainat			25,2			25,2
Lainat rahoituslaitoksilta	301,9		220,2		132,7	74,3
Eläkelainat	43,2		58,5		28,8	34,7
Muut pitkäaikaiset velat	23,9		4,9			
Laskennallinen verovelka	35,7		16,6			
Pitkäaikaiset velat	404,7	32,0	325,4	30,9	161,5	134,2
Lainojen vuosilyhennys	68,6		52,0		51,4	26,9
Saadut ennakot	4,8		1,9		0,4	0,3
Ostovelat	104,4		83,1		2,0	1,3
Siirtovelat	103,1		101,5		8,7	25,7
Muut lyhytaikaiset velat	60,4		53,1		15,0	41,9
Lyhytaikaiset velat	341,3	26,9	291,6	27,7	77,5	96,1
Vieras pääoma, yhteensä	746,0	58,9	617,0	58,6	239,0	230,3
Vastattavaa	1 266,9	100,0	1 054,4	100,0	736,2	618,1

Rahoituslaskelma

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Liiketoiminta				
Tilikauden tulos	76,3	68,4	121,5	78,3
Poistot	79,4	63,1	2,5	3,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-37,9	-43,9	-85,3	-23,1
Kassavirran oikaisuerät	1,7	-0,6	-4,5	2,7
Konserniavustukset			-25,9	-16,2
Tulorahoitus	119,5	87,0	8,3	44,7
Saamiset	-20,9	1,8	-32,4	-92,8
Vaihto-omaisuus	-8,2	26,5	0,0	0,6
Korottomat velat	-1,5	-36,5	-19,1	-26,4
Käyttöpääoman muutos	-30,6	-8,2	-51,5	-118,6
Liiketoiminnan kassavirta				
	88,9	78,8	-43,2	-73,9
Käyttöomaisuuden lisäys	-137,6	-113,2	-24,7	-21,0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	64,6	92,6	26,9	63,9
Investoinnit	-73,0	-20,6	2,2	42,9
Kassavirta ennen rahoitusta				
	15,9	58,2	-41,0	-31,0
Pitkäaikaiset saamiset, muutos	27,9	0,5	0,8	-0,3
Pitkäaikaiset velat, muutos	1,0	-31,5	44,3	10,2
Lyhytaikaiset velat, muutos	-14,7	-26,8	-5,1	17,1
Osakeanti	2,8	0,8	2,9	0,8
Osingonjako	-22,1	-17,8	-22,1	-17,8
Omat osakkeet	8,3	-15,7	8,3	-15,7
Konserniavustukset			25,9	16,2
Rahoitus	3,2	-90,5	55,0	10,5
Likvidien varojen muutos				
	19,1	-32,3	14,0	-20,5
Likvidit varat 1.1.	38,2	70,5	8,8	29,3
Likvidit varat 31.12.	57,3	38,2	22,8	8,8
Muutos taseen mukaan	19,1	-32,3	14,0	-20,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadinta-periaatteet

Uponor-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomen uuden kirjanpitolainsäädännön mukaan, joka perustuu Euroopan yhteisön neljänteen ja seitsemänteen direktiiviin ja International Accounting Standards Committeeen suosituksiin. Luvut esitetään ensimmäistä kertaa euroina. Laskentakäytännössä ei ole muilta osin tapahtunut olennaisia muutoksia.

1.1. Konsernitilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan hankinta- tai perustamishetkestä lähtien. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetkeen saakka.

Kaikki konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken nettovarallisuuden välinen erotus esitetään konserniaktiivana, josta osa on kohdistettu hankitulle käyttöomaisuudelle, mikäli sen käypä arvo olennaisesti ylittää kirja-arvon, ja ylijäävä, kohdistamaton osa esitetään konserni-liikearvona, joka poistetaan arvioituna vaikutusaikanaan, enintään 20 vuodessa. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Osakkuusyhtiöillä tarkoitetaan yhtiöitä, joista konsernin omistusosuus on 20 – 50 %. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Mahdolliset laskentakäytännön erot Uponor-konsernin ja osakkuusyhtiöiden välillä on eliminoitu ennen yhdistelyä pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

1.2. Valuuttamääräiset erät

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat tapahtumapäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina ja rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Johdannaissojimuksilla suojatut saamiset ja velat esitetään taseessa sopimuksen mukaiseen kurssiin.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markkoiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään vapaan oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä. Olennaisten pääomapa-lautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan tuloslaskelman kurssieroissa.

1.3. Liikevaihto

Liikevaihto käsittää toimitettujen tuotteiden ja palvelujen myynnin, josta on vähennetty välilliset verot, myönnetty alennukset sekä kurssierot.

1.4. Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat varsinaisen liiketoiminnan kannalta poikkeuksellisista eristä, kuten tehtaiden lakkauttamisista ja toiminnan uudelleenjärjestelystä aiheutuneista kertaluonteisista menoista sekä kokonaisten liiketoimintojen myynneistä syntyneistä tuotoista ja kuluista. Laskentakäytännön muutoksista johtuvat erät esitetään satunnaisina tuottoina tai kuluina.

Liiketoimintaan liittyvät, luonteeltaan toistuvat tuotot ja kulut, esimerkiksi käyttöomaisuuden myyntivoitot ja

-tappiot, sisältyvät eriin, jotka esitetään ennen liikevoittoa.

1.5. Verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, sekä väliaikaisista eroista syntyvän laskennallisten verosaamisten tai -velkojen muutoksen. Lisäksi yhdistelytoimenpiteistä syntyvät laskennallisten verosaamisten tai -velkojen muutos esitetään konsernituloslaskelman veroissa. Konsernitilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä on jaettu laskennallisen verovelan ja oman pääoman osuuteen.

1.6. Eläkejärjestelyt

Eläke-eduista aiheutuvat kustannukset kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut. Konserniyhtiöiden eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Näiden järjestelyjen kulut kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin.

1.7. Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus esitetään taseessa suunnitelman mukaisena jäännösarvona. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä alkuperäisestä hankintamenosta kumulatiiviset poistot.

1.8. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintameno- tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on vaihto-omaisuushyödykkeestä myydessä saatava hinta vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

1.9. Rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma on laadittu siten, että käyttöpääoman muutos ja rahoitustoimintaan kuuluvien tase-erien muutokset on laskettu vuoden keskimääräisillä valuuttakursseilla ja ne sisältävät ainoastaan vuoden lopussa konsernissa mukana olevat yhtiöt.

1.10. Johdannaissopimukset

Konserniyhtiöt käyttävät johdannaissopimuksia vähentääkseen korko-,

valuutta- tai raaka-aineiden hintariskejä. Konserni ei käytä johdannaissopimuksia spekulatiiviseen kaupankäyntiin. Rahoitukseen liittyvien ostettujen ja myytyjen optioiden preemiot kirjataan vaikutusaikanaan tuloslaskelmassa rahoituskulujen ryhmään.

1.11. Omat osakkeet

Emoyhtiöllä on ollut tilikauden ja vertailutilikauden aikana hallussaan omia osakkeita. Ne on eliminoitu emoyhtiön ja konsernin omasta

pääomasta ja niillä ei ole ollut tasearvoa. Emoyhtiö on tilikauden aikana luovuttanut julkisella kaupankäynnillä omia osakkeita. Luovutuksesta syntynyt kauppavoitto netotettuna voitosta menevällä tuloverolla on kirjattu emoyhtiön ylikurssirahastoon. Tunnuslukulaskennassa omat osakkeet on eliminoitu.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
2.1. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	12,6	17,8	3,8	19,2
Palvelutuotot	0,3	2,0	0,9	1,7
Saadut korvaukset	0,1	0,3	0,1	0,1
Sivutuotemyynti	0,3	0,3	0,0	-
Rojaltit	0,3	0,2	0,3	0,2
Kiinteistötuotot	0,3	1,0	-	-
Muut	1,6	4,0	1,1	3,9
	15,5	25,6	6,2	25,1
2.2. Henkilöstökulut				
Palkat ja luontaisedut	179,6	183,1	1,5	1,5
Eläkekulut	12,7	14,0	0,2	0,4
Muut henkilöstökulut	38,2	37,7	0,2	0,1
	230,5	234,8	1,9	2,0
Toimitusjohtajille ja hallituksen jäsenille maksetut palkat ja palkkiot				
- palkat ja palkkiot	6,4	6,1	0,3	0,3
- osapalkkiot	2,8	1,4	0,0	0,0
	9,2	7,5	0,3	0,3

2.3. Poistot

Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu käytössä olevan käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun pitoajan mukaan. Ohjeelliset pitoajat ovat eri käyttöomaisuusryhmissä seuraavat:

Rakennukset	25 - 50 vuotta
Koneet ja laitteet	5 - 20 vuotta
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10 vuotta
Kuljetusvälineet	5 - 7 vuotta
Pitkävaikutteiset menot	5 - 10 vuotta
Liikearvo	5 - 10 vuotta
Konserniliikearvo	10 - 20 vuotta

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
2.3.1. Suunnitelmanmukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	2,8	1,8	-	-
Liikearvo	1,1	0,8	-	-
Konserniliikearvo	10,5	6,6	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	0,7	1,2	0,5	0,5
Rakennukset ja rakennelmat	10,6	9,7	1,5	1,5
Koneet ja kalusto	49,9	39,9	0,4	0,4
Muut aineelliset hyödykkeet	3,8	2,5	0,1	0,1
	79,4	62,6	2,5	2,5
2.3.2. Toimintokohtaiset poistot				
Hankinta ja valmistus	49,9	39,6	-	-
Myynti	6,8	4,6	-	-
Hallinto	5,5	4,1	0,5	0,5
Muut	6,7	7,7	2,0	2,0
Konserniliikearvo	10,5	6,6	-	-
	79,4	62,6	2,5	2,5
2.4. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot				
- Konserniyhtiöt	-	-	13,1	46,0
- Osakkuusyhtiöt	-	-	-	-
- Muut	0,6	2,2	0,4	3,4
Rahoitustuotot				
- Konserniyhtiöt	-	-	9,9	6,2
- Osakkuusyhtiöt	0,0	0,9	-	-
- Muut	3,8	3,6	0,7	1,3
	4,4	6,7	24,1	56,9
Korko- ja rahoituskulut				
- Konserniyhtiöt	-	-	1,9	1,5
- Osakkuusyhtiöt	-	0,0	-	-
- Muut	24,4	25,6	8,1	7,5
Kurssierot				
- Toteutuneet	-2,1	+4,0	0,1	+0,4
- Toteutumattomat	+3,2	3,1	+5,5	2,0
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	+0,2	+0,3	-	-
Arvonlennukset sijoituksista	-	0,5	-	0,5
	23,1	24,9	4,6	11,1
Rahoituskulut netto	-18,7	-18,2	19,5	+45,9
2.5.1. Satunnaiset tuotot				
Purkuvoitto/Fuusiovoitto	-	15,1	82,2	15,1
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	25,3	11,0	-	2,1
Laskentakäytännön muutos	1,3	5,3	-	-
Muut	1,0	-	-	-
	27,6	31,4	82,2	17,2

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
2.5.2. Satunnaiset kulut				
Kertapoistot	1,7	2,3	1,7	-
Myyntitappiot	-	0,1	-	-
Lopetuskulut	1,6	0,6	-	-
Muut	2,0	0,3	-	-
	5,3	3,3	1,7	-
2.6. Verot				
Tilikaudelta	25,7	23,6	15,4	25,0
Edellisiltä kausilta	0,2	2,0	0,1	0,5
Satunnaisista eristä	6,3	2,5	-	2,5
Laskennallinen verovelka	1,2	4,1	-	-
	33,4	32,2	15,5	27,9

3. Taseen liitetiedot

3.1. Käyttöomaisuus

MEUR	Hankinta- meno	Lisäyk- set	Vähen- nykset	Kertyneet poistot	Arvon- korotukset	Tasearvo 31.12.
Emoyhtiö						
Aineettomat oikeudet	0,2	-	-	0,2	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	3,9	0,4	-	2,0	-	2,3
Maa- ja vesialueet	13,4	0,0	4,1	-	15,9	25,2
Rakennukset	59,6	4,1	2,3	15,3	7,5	53,6
Koneet ja kalusto	8,7	0,4	0,0	4,5	-	4,6
Muut aineelliset hyödykkeet	2,4	-	-	1,9	-	0,5
Ennakot ja keskeneräiset	0,2	1,9	-	-	-	2,1
Arvopaperit yhteensä	269,9	0,1	1,6	4,3	-	264,1
	358,3	6,9	8,0	28,2	23,4	352,4

Emoyhtiön muutokset sisältävät fuusioiden aiheuttamat lisäykset.

Konserni

Tutkimus- ja kehitysmenot						
Aineettomat oikeudet	30,7	3,7	0,5	22,6	-	11,3
Liikearvo	20,2	0,3	-	17,1	-	3,4
Konserniliikearvo	141,2	38,8	-	57,7	-	122,3
Muut pitkävaikutteiset menot	11,7	0,4	5,3	4,7	-	2,1
Aineettomat	203,8	43,2	5,8	102,1	-	139,1
Maa- ja vesialueet						
Rakennukset	48,3	0,6	4,0	2,3	15,7	58,3
Koneet ja kalusto	334,6	13,7	1,6	89,7	8,0	265,0
Muut aineelliset	479,0	72,1	8,5	316,9	0,3	226,0
Ennakot ja keskeneräiset	23,2	5,3	0,4	17,4	0,0	10,7
Aineelliset	26,5	1,9	1,1	-	-	27,3
Aineelliset	911,6	93,6	15,6	426,3	24,0	587,3
Osakkuusyhtiöosakkeet						
Osakkeet ja osuudet	19,4	0,7	0,9	-	0,8	20,0
Arvopaperit	15,9	0,1	4,4	0,0	-	11,6
Arvopaperit	35,3	0,8	5,3	0,0	0,8	31,6
	1.150,7	137,6	26,7	528,4	24,8	758,0

Tuotannon koneet ja laitteet

192,1

Muuntoerot ja konsernirakenteen muutokset on käsitelty hankintamenossa.

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
3.2. Pitkäaikaiset sijoitukset				
Lainasaamiset				
- Konserniyritykset	-	-	300,9	104,7
- Osakkuusyrietykset	0,4	15,8	-	-
- Muut	-	-	-	-
	0,4	15,8	300,9	104,7
3.3. Vaihto-omaisuusosakkeet				
Markkina-arvo	3,8	7,1	3,8	7,1
Kirjanpitoarvo	3,8	3,9	3,8	3,9
	0,0	3,2	0,0	3,2

MEUR	Konserniyhtiö		Osakkuusyhtiöt	
	1999	1998	1999	1998
3.4. Saamiset konserni- ja osakkuusyhtiöiltä				
Emoyhtiö				
Lainasaamiset	300,9	142,7	-	-
Myyntisaamiset	0,2	0,2	-	-
Siirtosaamiset	1,1	0,0	-	-
Muut saamiset	41,9	57,3	-	-
	344,1	200,2		

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
3.5. Lainat johdolle ja osakkaille				
Johto	-	0,1	-	-
3.6. Siirtosaamiset				
Verot	19,9	24,2	4,0	13,8
Saadut alennukset	2,7	2,3	-	-
Kauppahinnat ja korvaukset	0,9	1,4	0,9	0,1
Korot	0,3	0,2	2,8	0,1
Muut	10,6	5,1	1,5	0,2
	34,4	33,2	9,2	14,2

3.7. Oman pääoman muutokset				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	65,4	59,3	65,4	59,3
Osakepääoman korotus	0,7	0,1	0,7	0,1
Rahastoanti	-	5,9	-	5,9
Alennus	-0,9	-	-0,9	-
Siirto ylikurssirahastosta	12,2	-	12,2	-
Osakepääoma 31.12.	77,4	65,4	77,4	65,4
Ylikurssirahasto 1.1.			116,4	122,0
Emissiovoitto			2,5	0,3
Rahastoanti			-	-5,9
Osakepääoman alennus			0,9	-
Siirto osakepääomaan			-12,3	-
Omien osakkeiden kauppavoitto			2,5	-
Ylikurssirahasto 31.12.			110,0	116,4

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Arvonkorotusrahasto 1.1.			9,5	22,4
Vähennys			-2,0	-12,9
Arvonkorotusrahasto 31.12.			7,5	9,5
Osakeanti			-	0,3
Vapaa oma pääoma				
Voittovarot 1.1.			184,3	139,5
Osingonjako			-22,1	-17,8
Fuusiovoitto			-	0,0
Omat osakkeet			5,9	-15,7
Tilikauden tulos			121,5	78,3
Vapaa oma pääoma 31.12.			289,6	184,3
Muu sidottu oma pääoma 1.1.	114,1	132,7		
Emissiovoitto	2,5	0,7		
Osakeanti	-0,3	-		
Osakepääoman alennus	0,8	-		
Omien osakkeiden kauppavoitto	2,4	-		
Muuntoerot	2,4	-2,8		
Arvonkorotusrahaston muutos	-2,1	-14,5		
Siirto/Vapaa pääoma	-0,5	3,9		
Siirto osakepääomaan	-12,2	-		
Rahastoanti	-	-5,9		
Muu sidottu oma pääoma 31.12.	107,1	114,1		
Vapaa oma pääoma 1.1.	237,1	216,7		
Maksetut osingot	-22,1	-17,8		
Muuntoerot	12,8	-10,6		
Siirto/Sidottu pääoma	0,5	-3,9		
Omat osakkeet	5,8	-15,7		
Tilikauden tulos	76,3	68,4		
Vapaa oma pääoma 31.12.	310,4	237,1		
Josta ei jakokelpoista	48,7	39,1		

3.8. Kertynyt poistoero

- Aineettomat hyödykkeet			0,0	0,0
- Rakennukset ja rakennelmat			9,7	9,1
- Koneet ja kalusto			2,6	2,3
- Muut aineelliset hyödykkeet			0,4	0,4
			12,7	11,8

3.9. Lainat

Eräänntyminen 1999				
- Joukkovelkakirjalainat	25,2	-	25,2	-
- Lainat rahalaitoksilta	44,0	35,8	18,6	19,9
- Eläkelainat	10,9	10,2	7,6	6,6
- Muut lainat	0,6	6,0	0,0	0,3
	80,7	52,0	51,4	26,8

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
3.10. Pitkäaikaiset lainat				
Yli viiden vuoden päästä erääntyvät				
- Lainat rahoituslaitoksilta	24,8	37,9	5,0	5,0
- Eläkelainat	18,3	23,0	9,0	11,9
- Muut	1,9	1,3	-	-
	45,0	62,2	14,0	16,9

3.10.1. Joukkovelkakirjalaina 1996

Lainamäärä 25,2 MEUR

Nimelliskorko 5,50 % p.a.

Laina-aika 18.11.1996 - 18.11.2000

Lainalle ei ole asetettu vakuutta.

Takaisinmaksu yhdessä erässä 18.11.2000.

3.11. Velat konserni- ja osakkuusyhtiöille

MEUR	Konserniyhtiöt		Osakkuusyhtiöt	
	1999	1998	1999	1998
Emoyhtiö				
Ostovelat	-	0,8	-	-
Muut lyhytaikaiset velat	14,5	-	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	-	0,3	-	-
	14,5	1,1	-	-

3.12. Siirtovelat

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Henkilökulut	24,8	22,9	0,2	0,2
Korot	2,7	3,5	1,6	2,0
Verot	22,1	29,4	5,9	23,1
Alennukset	6,1	3,3	-	-
Takuuvaraukset	3,7	3,1	-	-
Muut tuotot	14,2	14,2	-	-
Muut kulut	0,7	4,7	1,0	0,4
Muut	28,8	20,3	-	-
	103,1	101,5	8,7	25,7

3.13. Lainat, joista on annettu vakuus

Pantti	7,0	47,3
Kiinnitys	87,4	88,0
Yhdistelmä	6,2	1,1

MEUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

3.14. Valuutta- ja korkoriskien hallinta

Emoyhtiö Uponor Oyj suojasi lähinnä tytäryhtiöidensä valuuttamääräisiä saatavia sekä termiini- että optiokaupoilla. Optioita ja termiinejä käytettiin myös jonkin verran Uponor Oyj:n lainojen kurssi- ja korkoriskisuojaukseen.

Johdannaissopimukset

1	Korkojohdannaiset	54,0	51,4
	Ostetut korko-optiot	38,0	24,9
	Myydyt korko-optiot	-	-
2	Valuuttajohdannaiset		
	Ostoterminisopimukset	-	-
	Myyntiterminisopimukset	33,0	49,5
	Ostetut valuuttaoptiot	2,0	3,1
	Myydyt valuuttaoptiot	-	9,5
3	Valuutanvaihtosopimus	7,0	14,3

4.1. Vastuut ja pantit

Eläkevastuu	-	-	0,6	0,6
Annetut pantit, kirjanpito-arvo	-	-	-	-
- omasta velasta	8,1	20,5	-	13,3
Annetut kiinnitykset				
- omasta velasta	91,2	173,8	-	58,1
- konserniyhtiön velasta	-	-	-	2,1
Annetut takaukset				
- konserniyhtiön puolesta	-	-	194,3	91,4
- osakkuusyhtiön puolesta	0,3	-	-	-
- muiden puolesta	1,1	1,0	-	-
Muut vastuut	4,5	12,7	-	-

Lisäksi on annettu Letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

4.2. Leasing-vastuut

Seuraavana vuonna erääntyvät	5,7	5,9
Myöhemmin erääntyvät	49,7	22,6

4.3. Laskennalliset verovelat ja saamiset

Laskennalliset verosaamiset		
- Yhdistelytoimenpiteistä	-	2,3
- Konserniyrityksistä	15,5	4,5
	15,5	6,8
Laskennallinen verovelka		
- Tilinpäätössiirroista	5,9	15,9
- Yhdistelytoimenpiteistä	-	2,1
- Konserniyrityksistä	29,8	5,4
	35,7	23,4
	20,2	16,6

Emoyhtiön arvonkorotusten laskennallinen verovelka 6,8 milj. euroa ei sisälly em. lukuun.

	Kappale- määrä	Omistus- osuus, %		Nimellis- arvo		Kirjanpito- arvo
5. Osakkeet ja osuudet 31.12.1999						
5.1. Emoyhtiö						
Tytäryhtiöt						
Asko AB, SE	920 000	100,0	TSEK	92 000	TEUR	29 334
Asko Development Oy	100	100,0	TFIM	100	TEUR	17
Asko i Fristad AB, SE	1 000	100,0	TSEK	100	TEUR	11
Asko Kalusteet Oy	50 000	100,0	TFIM	50 000	TEUR	8 409
Asko Kiinteistöt Oy	100	100,0	TEUR	10	TEUR	10
Asko Kodinkone Oy	36 000	100,0	TFIM	36 000	TEUR	6 055
Askonor Oy	1 407	100,0	TFIM	70	TEUR	19
Asko Norge AS, NO (100,0)	27 000	84,4	TNOK	27 000	TEUR	10 165
Asunto Oy Ahosato	1 000	100,0	TFIM	100	TEUR	163
Oy Finla Ab	1 000 000	100,0	TFIM	1 000	TEUR	168
Finla Kehräämö Oy	2 000	100,0	TFIM	2 000	TEUR	2
Karjaan Trikootehdas Oy	199 050	100,0	TFIM	2 000	TEUR	461
Kiinteistö Oy Keskuskatu 20	145	96,7	TFIM	145	TEUR	50
Kiint. Oy Lahden Teollisuuskeskus (51,7)	31 276	37,4	TFIM	7 819	TEUR	2 045
Kiinteistö Oy Linikkala	616	100,0	TFIM	616	TEUR	104
Kiinteistö Oy Länsi-Kaisla	20	100,0	TFIM	50	TEUR	1 453
Kiinteistö Oy Martinsillantie 2 a	8 005	80,0	TFIM	80	TEUR	2 572
Kiinteistö Oy Männynvainio	3 000	100,0	TFIM	300	TEUR	54
Kiinteistö Oy Porin Asko-talot	7 911	79,1	TFIM	19 778	TEUR	3 326
Kiinteistö Oy Sammonkatu 70	30 000	100,0	TFIM	3 000	TEUR	1 063
Kiinteistö Oy Trikootalot	240	100,0	TFIM	240	TEUR	40
Kiinteistö Oy Vantaan Ansatie 3	5 000	100,0	TFIM	500	TEUR	6 734
Lahden Kiinteistö Invest Oy	15 000	100,0	TFIM	150 000	TEUR	25 251
Nygaard AS, NO	300	100,0	TNOK	300	TEUR	1 614
Upofloor Oy	50	100,0	TFIM	50 000	TEUR	8 409
Varastotalo Oy	100 000	100,0	TFIM	1 000	TEUR	670
Vogue A/S, DK	100	100,0	TDKK	380	TEUR	66
Muut tytäryhtiöt					TEUR	23
					TEUR	108 288
Muu osakeomistus						
Asunto Oy Arena	800	8,2	TFIM	4	TEUR	1 880
Asunto Oy Forssan Nikkilänhovi	12 840		TFIM	128	TEUR	24
Asunto Oy Golfstrand Bostads Ab	2	5,6	TFIM	200	TEUR	290
Asunto Oy Lauttasaarantie 13	19		TFIM	8	TEUR	68
Asunto Oy Nordgolf Houses Bostads Ab	2	33,4	TFIM	400	TEUR	461
Asunto Oy Tiirispää	660	5,6	TFIM	66	TEUR	25
Asunto Oy Vesijärvenkatu 5-7	109	1,1	TFIM	44	TEUR	75
Bostads Ab Gyllene Svanen Asunto Oy	5 000	50,0	TFIM	8	TEUR	202
Bostads Ab Silversvanen Asunto Oy	5 000	50,0	TFIM	8	TEUR	202
Finnwear Oy Ab		13,6			TEUR	459
Helsinki Exchange Group	1				TEUR	25
Kaiharin Kulma Kiinteistöosakeyhtiö	3 576	35,8	TFIM	36	TEUR	2 088
Karhu Sport Spain S.A.		18,7			TEUR	273
Keskus-Sato Oy	228 865	18,2	TFIM	2 289	TEUR	3 147
Kiinteistö Oy Aniankatu 4-6	257	10,1	TFIM	51	TEUR	41

	Kappale- määrä	Omistus- osuus, %		Nimellis- arvo		Kirjanpito- arvo
Kiinteistö Oy Golfkartano	315	1,1	TFIM	31	TEUR	62
K. Oy Lahden Vesijärvenkatu 36	506	24,0	TFIM	106	TEUR	99
Lahden Seurahuoneen Kiinteistö Oy	5		TFIM	250	TEUR	42
OKR:n Suomen Arvopaperikeskus Oy	6				TEUR	20
Oy Liikkeenjohdon Koulutuskeskus	5		TFIM	250	TEUR	30
Merita Oyj	34 786		TFIM	348	TEUR	60
Oy Nordgolf Ab	29	3,6	TFIM	725	TEUR	143
Oy Pickala Golf Ab	1		TFIM	10	TEUR	19
Possentornit Oy	2 890				TEUR	342
Sadepo Oy	50		TFIM	500	TEUR	84
Tampereen Kiinteistö Invest Oy	1 818 890	46,7	TFIM	90 944	TEUR	16 204
Muut asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt					TEUR	65
Muut osakkeet					TEUR	98
					TEUR	26 528

5.2. Uponor-ryhmä

Tytäryhtiöt

Uponor Aldyl S.A., AR	234 000	100,0	TUSD	2 340	TEUR	5 812
Uponor Beteiligungs GmbH, DE	1	100,0	TDEM	38 500	TEUR	26 611
Uponor A/S, DK	50 000	100,0	TDKK	25 000	TEUR	7 198
Uponor Eesti AS, EE		100,0	TEEK	400	TEUR	26
Jita Oy	7 015	100,0	TFIM	7 015	TEUR	1 180
Pexep Oy	500	100,0	TFIM	500	TEUR	336
Suomen Muovitehdas Oy	15	100,0	TFIM	15	TEUR	3
Uponor Kiinteistöt Oy	750	100,0	TFIM	750	TEUR	126
Uponor Suomi Oy	500 000	100,0	TEUR	5 000	TEUR	21 579
Uponor S.A., FR	205 000	100,0	TFRF	20 500	TEUR	2 959
Uponor Ltd., GB	15 387 000	100,0	TGB	15 387	TEUR	10 423
Uponor Ltd., IE	4 650 002	100,0	TIEP	4 650	TEUR	4 392
Uponor UAB, LT		100,0	TLTL	170	TEUR	35
Uponor Latvia SIA, LV	100	100,0	TLVL	20	TEUR	36
Uponor BV, NL	8 400	100,0	TNLG	40	TEUR	15
Uponor AS, NO	5 000	100,0	TNOK	5 000	TEUR	1 263
Wirso-Tubos da Suécia Lda, PT	1 755 000	100,0	TPTE	1 755 000	TEUR	6 418
A/O Uponor Rus, RU		100,0	TRUR	100 000	TEUR	16
Uponor AB, SE	1 000	100,0	TSEK	100	TEUR	4 057
Uponor Innovation AB, SE	1 000	100,0	TSEK	100	TEUR	1 608
Wirso Bruks AB, SE	50 000	100,0	TSEK	50 000	TEUR	11 813
Uponor North America Inc., US	758	100,0	TUSD	29 052	TEUR	23 296
					TEUR	129 202

Osakkuusyhtiöt ja muut osakkeet ja osuudet

Conenor, FI	100	25,0	TFIM	50	TEUR	8
Muut osakkeet					TEUR	53
					TEUR	61

Tytäryhtiöiden omistamat tärkeimmät konserniosakkeet

Wirso Austria, AT		100,0	TEUR	35	TSEK	3 855
Plasco Manufacturing Ltd, CA	2 350 001	100,0	TCAD	3 550	TUSD	2 205
Unicor Pipe Systems Inc., CA		100,0	TCAD	0	TDEM	0

	Kappale- määrä	Omistus- osuus, %		Nimellis- arvo		Kirjanpito- arvo
Unicor Plastic Machinery Inc., CA		100,0	TCAD	0	TDEM	0
Wirso of Canada Ltd., CA	7 331	100,0	TCAD	4 237	TUSD	2 996
Hewing AG, CH	500	100,0	TCHF	500	TDEM	400
Uponor Czech s.r.o., CZ	1	100,0	TCZK	1 160	TDEM	513
Cronatherm Heizsysteme GmbH & Co, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	8 835
Cronatherm Verwaltungs GmbH, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	50
Hewing GmbH, DE	2	100,0	TDEM	19 000	TDEM	19 000
KVR Sockelleiste GmbH, DE	1	100,0	TDEM	49	TDEM	50
M. Block GmbH, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	49
Polytherm Vertriebs GmbH, DE	6	100,0	TDEM	3 050	TDEM	3 050
PR Consulting & Marketing GmbH, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	50
Rolltec Heizsysteme Vertriebs GmbH, DE	2	100,0	TDEM	50	TDEM	10 030
Rolltec Verwaltungs GmbH, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	50
Schlemmer-Unicor GmbH, DE	1	50,0	TDEM	500	TDEM	4 824
Seppelfricke GmbH & Co KG, DE	1	100,0	TDEM	2 050	TDEM	2 050
Sörberg GmbH & Co KG, DE	1	100,0	TDEM	200	TDEM	14 303
Unicor Dränsysteme GmbH, DE	1	100,0	TDEM	1 700	TDEM	112
Unicor Extrusionstechnik GmbH, DE	1	100,0	TDEM	3 000	TDEM	15 341
Unicor GmbH Rahn Plastmaschinen, DE	1	100,0	TDEM	2 000	TDEM	2 885
Unicor Holding AG, DE	6 000 000	100,0	TDEM	30 000	TDEM	155 499
Unicor Rohrsysteme GmbH, DE	1	100,0	TDEM	500	TDEM	76 388
Unicor Verbundrohr GmbH, DE	1	100,0	TDEM	50	TDEM	50
Uponor Anger GmbH, DE	2	100,0	TDEM	17 000	TDEM	17 000
Uponor Deutschland GmbH, DE	6	100,0	TDEM	35 250	TDEM	304 414
Uponor Europe GmbH, DE	1	100,0	TDEM	19 000	TDEM	19 000
Uponor Hausabflußtechnik GmbH ,DE	50 000	51,0	TDEM	5 610	TDEM	5 616
Velta GmbH, DE	5 000	100,0	TDEM	7 000	TDEM	16 376
Wirso PEX GmbH, DE	2	100,0	TDEM	6 007	TDEM	6 008
Wirso Danmark A/S, DK	30	100,0	TDKK	3 000	TSEK	3 631
Unicor Espanola, ES		60,0	TESP		TDEM	299
Uponor Resiplast S.A., ES	7 500	100,0	TESP	76 000	TDEM	450
Wirso Espana S.A., ES	500	100,0	TESP	500 000	TDEM	5 780
Polytherm S.A.R.L., FR	13 400	100,0	TFRF	1 340	TDEM	390
Ryb S.A., FR	225 000	100,0	TFRF	22 500	TFRF	56 029
Uponor Aldyl Ltd., GB	6 250 000	100,0	TGBP	6 250	TGBP	6 250
Uponor UK Export Ltd., GB	100	100,0	TGBP	0	TGBP	0
Wirso UK Ltd., GB	200 000	100,0	TGBP	200	TGBP	129
Uponor Müanyag Csörendszer Kft, HU	20 063	100,0	THUF	200 630	TDEM	60
Wirso Hungary Kft, HU	9 800	100,0	THUF	9 840	TSEK	1 319
Uponor (Cork) Limited, IE	1	100,0	TIEP	0	TIEP	0
Polytherm Italia S.r.l., IT	100 000	100,0	TITL	100 000	TDEM	1 023
Unicoes S.r.l., IT		50,0	TDEM		TDEM	45
Unicor S.r.l., IT		51,0	TDEM		TDEM	103
Wirso S.r.l., IT		100,0	TITL	99 000	TSEK	466
Wirso Norge AS, NO	5 000	100,0	TNOK	500	TSEK	472
Bor Sp. z o.o., PL	50	100,0	TPLN	50	TPLN	50
Magnaplast Sp. z o.o., PL	23 561	100,0	TPLN	2 333	TDEM	2 097
Uponor-Bor Sp. z o.o., PL	5 276	100,0	TPLN	5 276	TPLN	8 899
Uponor Polska Sp. z o.o., PL	13 850	100,0	TPLN	13 850	TDEM	8 161
Ecoplás S.A., PT	550 000	100,0	TPTE	550 000	TPTE	995 978
Termoplás S.A., PT	100 000	100,0	TPTE	100 000	TPTE	339 550
Uponor Portugal SGFS SA, PT	1 430 000	100,0	TPTE	1 430 000	TPTE	1 579 938
Sörberg Produktion AB, SE		100,0			TDEM	9 378
Vårgårda Plast AB, SE	1 200	100,0	TSEK	120	TSEK	3 170

	Kappale- määrä	Omistus- osuus, %		Nimellis- arvo		Kirjanpito- arvo
Custom Vinyl Compounding Inc.,US	1 600	100,0	TUSD	260	TUSD	970
Hot Water Systems NA Inc., US	100	100,0	TUSD	7 980	TUSD	4 089
Mid-States Plastics, Inc., US	50	100,0	TUSD	0	TUSD	1 739
Radiant Technologies Inc. US	100	100,0	TUSD	1 254	TUSD	1 254
Stadler Corporation, US	500	100,0	TUSD	50	TUSD	3 072
Thermal Ease Hydronic Systems Inc., US	120 000	100,0	TUSD	120	TUSD	2 148
Unicor Pipe Systems Inc., US		100,0			TDEM	360
Uponor Aldyl Company Inc., US	200	100,0	TUSD	6 061	TUSD	6 061
Uponor ETI Company, US	2 000	100,0	TUSD	2 460	TUSD	9 250
Wirsbo Company, US	1 000	100,0	TUSD	6 980	TUSD	5 000
Muu osakeomistus						
Stadler LLC, US		50,0	TUSD	0	TUSD	367
Pentacom Holding A/S, DK	1 000	50,0	TDKK	500	TSEK	5 327
Muut osuudet					TEUR	880
5.3. Asko Kodinkone -konserni						
Upo Kodinkoneet Oy	50	100,0	TFIM	50	TEUR	8
Asko Keskushuolto Oy	15	100,0	TFIM	15	TEUR	3
Asko-Upo (Rus), RU	12 450	100,0	TFIM	498	TEUR	0
Asko-Upo (Spb), RU	1 000	100,0	TFIM	100	TEUR	0
Upo Kodumasinat Balti As, EE	600	100,0	TFIM	228	TEUR	38
Kotimaiset Kotitalouskoneet Oy	2 050	50,0	TFIM	2 050	TEUR	589
K.Oy Lahden Teollisuuskeskus	11 995	14,3	TFIM	4 447	TEUR	748
Upo Latvia SIA, LV	1 000	100,0	TFIM	18	TEUR	3
Muut osuudet					TEUR	20
					TEUR	1 409
5.4. Upofloor-konserni						
Suomen Parketti Oy	100	100,0	TFIM	5 000	TEUR	181
Upofloor Palvelut Oy	100	100,0	TFIM	1	TEUR	0
Upofloor UK Ltd, GB	40 000	100,0			TEUR	62
Muu osakeomistus					TEUR	31
					TEUR	274
5.5. Finla-konserni						
Tytäryhtiöt						
A ja H Friman Oy	100	100,0	TFIM	50	TEUR	645
Kainuun Tekstiili Oy	200	100,0	TFIM	4 000	TEUR	684
Ulkomaiset myyntiyhtiöt		100,0	TFIM		TEUR	20
					TEUR	1 348
Muu osakeomistus						
Muut osakkeet					TEUR	42
5.6. Asko AB -konserni						
Asko-Cylinda AB, SE	105 000	100,0	TSEK	10 500	TSEK	161 600
Asko-Vølund Hvidevarer A/S, DK	8 000	100,0	TDKK	8 000	TSEK	4 361
Asko Elto AS, NO	15 150	100,0	TNOK	15 150	TSEK	12 945
Asko Inc, US	100	100,0	TUSD	1	TSEK	5 006

	Kappale- määrä	Omistus- osuus, %		Nimellis- arvo		Kirjanpito- arvo
Asko Appliances (AU) Pty Ltd, AU	2 716 002	100,0	TAUD	2 716	TSEK	19 782
Asko Appliances Ltd, GB	575 000	100,0	TGBP	575	TSEK	0
Asko Norge AS NO (100,0)	5 000	16,6	TNOK	5 000	TSEK	22 070
Asko Osby AB, SE	50 000	100,0	TSEK	5 000	TSEK	27 132
Osby Pannan AB, SE	800	100,0	TSEK	80	TSEK	1 500
Prometek Utveckling AB, SE	28 000	100,0	TSEK	2 800	TSEK	7 432
Asko Hushåll AB, SE	70 000	100,0	TSEK	7 000	TSEK	7 100
Wirsbo Smide AB, SE	300 000	100,0	TSEK	30 000	TSEK	53 292
KB Sekanten, SE	3	100,0	TSEK	3	TSEK	17 001

5.7. Asko Kalusteet Oy

Unilon Oy	50	33,3	TFIM	500	TEUR	140
					TEUR	140

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Konsernin voittovarat ovat taseen 31.12.1999 mukaan 1.845.833.000 markkaa, josta voitonjakokelpoista 1.556.133.000 markkaa. Uponor Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 1.721.896.322,22 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 1999 maksetaan osinkoa 0,67 euroa/osake.

Espoo, 16. helmikuuta 2000

Pekka Paasikivi
Puheenjohtaja

Hannu Kokkonen

Veli Korpi

Matti Niemi

Niilo Pellonmaa

Jukka Viinanen

Jarmo Ryttilahti
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Uponor Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin että emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaattei-

ta, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyh-

tiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konserniti-linpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisen oman pääoman käytöstä on osakeyhtiölain mukainen.

Espoossa 16.2.2000

KPMG WIDERI OY AB

Pentti Savolainen
KHT

Hallinnointi ja organisaatio

Uponorin johtamis- ja hallinnointijärjestelmä ohjaa organisaatiota konserni-, liiketoimintaryhmä- ja yhtiötasolla.

Konsernihallitus

Emoyhtiön hallitus koostuu 5 - 9 henkilöstä, jotka valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa vuodeksi kerrallaan. Varsinainen yhtiökokous voi valita toimitusjohtajan hallituksen toimeenpanevaksi jäseneksi. Toimitusjohtajan tehtävät hallituksen jäsenenä eivät tällöin poikkea muiden jäsenten tehtävistä. Hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Varsinainen yhtiökokous määrittelee puheenjohtajan ja muiden hallituksen jäsenten korvaukset sekä muut säännöt ja ehdot. Toimitusjohtajalla ei ole oikeutta erilliseen korvaukseen hallituksen jäsenyydestä mikäli varsinainen yhtiökokous ei toisin päättä.

Hallituksen jäseniksi nimitettyjen henkilö- ja sidosryhmätiedot julkaitaan vuosikertomuksessa. Vastaavat tiedot uusista jäsenistä julkistetaan nimityksen yhteydessä.

Hallituksen perustehtävät on säädetty laissa. Näiden tehtävien lisäksi hallitus tekee päätökset yritykselle tärkeistä asioista kuten konsernin strategiasuunnitelmista, konsernin budjetista, hankinnoista, poistoista, ulkoisista rahoitusjärjestelyistä sekä merkittäviä investoinneista.

Hallitus valitsee yrityksen toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan. Toimitusjohtajan työsuhteen keskeisimmät säännöt ja ehdot määritellään hallituksen hyväksymällä kirjallisella sopimuksella. Hallitus hyväksyy liiketoimintaryhmien johtajien nimitykset, johtajien palkkaussopimukset, bonusohjelmat sekä eläkejärjestelyt. Hallitus

toimeenpanee optiojärjestelyt varsinaisen yhtiökokouksen päätösten mukaisesti.

Liiketoimintaryhmien hallitukset

Jokaisen liiketoimintaryhmän sisäinen hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Siihen kuuluu 5 - 6 jäsentä, jotka ovat pääasiassa konsernijohdon ja muiden liiketoimintaryhmien edustajia. Liiketoimintaryhmien hallitusten puheenjohtajana toimii yleensä toimitusjohtaja.

Liiketoimintaryhmän hallituksen päätehtävä on osallistua ryhmän strategian kehittämiseen ja valvoa sen toteutumista sekä huolehtia liiketoimintaryhmän johdon henkilöresurseista. Sen hyväksyntä vaaditaan tärkeisiin liiketoimintaryhmätason päätöksiin, kuten strategiseen suunnitelmaan, budjettiin ja merkittäviin hankkeisiin. Tehdyistä investointipäätöksistä tulee tiedottaa säännöllisesti konsernin hallitukselle.

Yksiköiden hallitukset

Yksiköiden hallitukset keskittyvät ainoastaan juridisiin ja hallinnollisiin tehtäviin paikallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Yksiköiden toimintaan ja strategiaan liittyvät tehtävät hoidetaan tilanteen mukaan liiketoimintaryhmien hallituksissa ja/tai liiketoimintaryhmien johtoryhmissä yhdessä yksiköiden johdon kanssa.

Tilintarkastus ja tilintarkastajat

Konsernin seuranta- ja tilintarkastustoimien tarkoituksena on varmistaa, että konsernin emoyhtiön hallitus ja konsernijohdo saavat päätöksentekonsa tueksi riittävästi tietoa konsernin talouden ja toiminnan tilasta.

Konsernin taloudellinen seuranta ja tilintarkastus tehdään kolmella tasolla:

- konsernin taloudellinen seuranta liiketoimintaryhmien ja konsernin yhteistyönä
- konsernitasolla järjestettävä riippumaton sisäinen tarkastus
- ulkoinen tilintarkastus, jonka tekevät varsinaisen yhtiökokouksen nimittämät tilintarkastajat.

Konsernin taloushallinto

Konsernin emoyhtiön hallitus hyväksyy konsernin taloushallintopolitiikan, jonka konsernin taloushallinto on laatinut. Siihen sisältyvät rahoitus, riskienhallinta ja laskenta sekä ohjeet raportointia varten.

Säännöllinen johdon raportointi on konsernin taloushallinnon tärkein arviointiväline, jolla seurataan, ovatko liiketoimintaryhmät ja yksiköt toteuttaneet yrityksen talouspolitiikkaa ja yleisesti noudattaneet yrityssuunnittelun linjoja. Hallitukselle toimitettavat kuukausiraportit käsittävät liiketoimintaryhmien talouden avainluvut sekä kassavirtaseurannan. Hallitus hyväksyy vuositilinpäätöksen. Tilintarkastajan raportti vuositilinpäätöksestä toimitetaan hallitukselle ja konsernin johtoryhmälle. Hallitus hyväksyy osavuositarkastukset ennen niiden julkistamista pörssitiedotteina.

Sisäinen tarkastus

Konsernilla on riippumaton sisäinen tarkastus, joka raportoi suoraan emoyhtiön toimitusjohtajalle. Tarkastussuunnitelmansa mukaisesti sisäinen tarkastus arvioi konsernin liiketoimintaryhmiä ja yksiköitä todetakseen, ovatko ne noudattaneet konsernin taloudellisia ja toiminnallisia periaatteita. Sisäinen tarkastus toimittaa raporttinsa liiketoimintaryhmän hallitukselle sekä konsernijohdolle. Konsernin liiketoimintaryhmistä ja yksiköistä pidetään tarkastusrekisteriä.

Ulkoisen tilintarkastus

Emoyhtiön varsinainen yhtiökokous valitsee ulkoiset tilintarkastajat. Konsernijohto ja ulkoiset tilintarkastajat järjestävät yhteistyössä ulkoisen tilintarkastuksen konsernin yksiköissä paikallisen lainsäädännön mukaisesti.

Ulkoiset tilintarkastajat raportoivat suoraan niille yksiköille, joissa tilintarkastus tehdään. Tilintarkastajat toimittavat kopion kustakin raportista

konsernin taloushallinnolle. Nämä raportit sisällytetään tarkastusrekisteriin.

Sisäpiiri

Hallitus hyväksyi kokouksessaan 9.2.2000 Uponor Oyj:n sisäpiirisäännöt, jotka noudattavat Helsingin Pörsin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliiton yhdessä antamaa 1.3.2000 voimaan astuvaa sisäpiiriohjetta. Säännöt tule-

vat voimaan Uponor Oyj:ssä 1.3.2000.

Yhtiön pysyvään sisäpiiriin kuuluvat lakimääräisten sisäpiiriläisten (hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastaja) lisäksi konsernin kehitysjohtaja, talousjohtaja sekä hallituksen sihteeri.

Uponor-konserni 1.3.2000

Hallitus

Toimitusjohtaja

Konsernitoiminnot

Kehitys	Taloushallinto	Lakiasiat	Sisäinen tarkastus
---------	----------------	-----------	--------------------

Liiketoimintaryhmät

Uponor Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät	Uponor Kunnallisteknikka	Uponor Rakennus- ja ympäristötekniikka	Uponor Teknologia	Muut liiketoimintaryhmät <ul style="list-style-type: none"> • Asko Kodinkone • Upofloor • Asko Kiinteistöt
--	--------------------------	--	-------------------	---

Liiketoimintayksiköt

26 liiketoimintayksikköä 26 maassa

Uponor Oyj:n hallitus 31.12.1999

Edessä vasemmalta Hannu Kokkonen, puheenjohtaja Pekka Paasikivi ja Veli Korpi. Takana vasemmalta Matti Niemi, Jukka Viinanen, Niilo Pellonmaa ja Jarmo Ryttilahti.

Pekka Paasikivi

s. 1944, insinööri, Oras Oy:n konsernijohtaja.
Hallituksen puheenjohtaja
30.9.1999 alkaen.
Jäsen 23.9.1999 alkaen.
Uponorin osakkeita 13 480 kpl.

Metalliteollisuuden Keskusliitto MET, hallituksen varapuheenjohtaja sekä työnantajapolitiittisen valiokunnan puheenjohtaja. Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, hallituksen jäsen. Varma-Sampo, hallintoneuvoston jäsen.

Hannu Kokkonen

s. 1947, valtiotieteen maisteri, Vakuutusyhtiö Sampo Oyj:n varatoimitusjohtaja.
Hallituksen 1. varapuheenjohtaja 7.4.1995 alkaen.
Ei Uponorin osakkeita.

Keskuskauppakamari, hallituksen jäsen.
Turun Kauppakorkeakoulun Tukisäätiö, hallituksen jäsen.
Turun Yliopistosäätiö, hallituksen jäsen.

Veli Korpi

s. 1930, ekonomi, eläkkeellä. Hallituksen 2. varapuheenjohtaja 3.5.1994 alkaen.
Hallituksen jäsen 21.4.1994 alkaen.
Ei Uponorin osakkeita.

Matti Niemi

s. 1947, ekonomi, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampon varatoimitusjohtaja.
Hallituksen jäsen 21.4.1994 alkaen.
Ei Uponorin osakkeita.

Metsä-Serla Oyj, hallituksen jäsen.

Niilo Pellonmaa

s. 1941, kauppatieteiden kandidaatti.
Hallituksen jäsen 1.2.1983 alkaen.
Ei Uponorin osakkeita, välillisesti 1 000 kpl.

Finvest Oyj, hallituksen jäsen.
Jaakko Pöyry Group Oyj, hallituksen jäsen.
Kemira Oyj, hallituksen jäsen.
Menire Oyj, hallituksen jäsen.
PMJ Automec Oyj, hallituksen puheenjohtaja.
Rocla Oyj, hallituksen puheenjohtaja.

Jarmo Ryttilahti

s. 1944, ekonomi, Uponor Oyj:n toimitusjohtaja.
Hallituksen jäsen 1.2.1983 alkaen.
Uponorin osakkeita 968 kpl, välillisesti 71 500 kpl.

Vakuutusyhtiö Sampo Oyj, hallintoneuvoston jäsen.

Jukka Viinanen

s. 1948, diplomi-insinööri.
Hallituksen jäsen 15.2.1993 alkaen.
Uponorin osakkeita 400 kpl.

Huhtamäki Van Leer Oyj, hallituksen jäsen.
Lassila & Tikanoja Oyj, hallituksen jäsen.
Raisio Chemicals Oy, hallituksen jäsen.
Valtion teknillinen tutkimuskeskus, hallituksen puheenjohtaja.

Johtajisto 31.12.1999

Jarmo Rytilahti

toimitusjohtaja, Uponor Oyj
(ks. "Uponor Oyj:n hallitus")

Heikki Mairinoja

s. 1947, diplomi-insinööri, ekonomi
varatoimitusjohtaja, Uponor Oyj
Uponorin osakkeita 3.200 kpl,
välillisesti 500 kpl

Ensto Oy, hallituksen jäsen
Koja-Yhtiöt Oy, hallituksen jäsen

Kari Norbäck

s. 1944, diplomi-insinööri
kehitysjohtaja, Uponor Oyj

Jyri Luomakoski

s. 1967, MBA
talousjohtaja, Uponor Oyj

Marja Hanski

s. 1954, oikeustieteen kandi-
daatti, ekonomi
lakiasiainjohtaja, Uponor Oyj

Jukka Rausti

s. 1947, diplomi-insinööri, ekono-
mi
johtaja, Lämmitys ja käyttövesijär-
jestelmät -liiketoimintaryhmä

Keith Lyons

s. 1943, insinööri
johtaja, Kunnallistekniikka-liike-
toimintaryhmä

Jukka Kallioinen

s. 1958, diplomi-insinööri
johtaja, Rakennus- ja ympäristö-
tekniikka -liiketoimintaryhmä

Horst Rahn

s. 1939, diplomi-insinööri
johtaja, Teknologia-liiketoiminta-
ryhmä

Jorma Wiitakorpi

s. 1957, diplomi-insinööri
toimitusjohtaja, Asko Kodin-
kone Oy

Esko Teerikorpi

s. 1961, diplomi-insinööri
toimitusjohtaja, Upofloor Oy

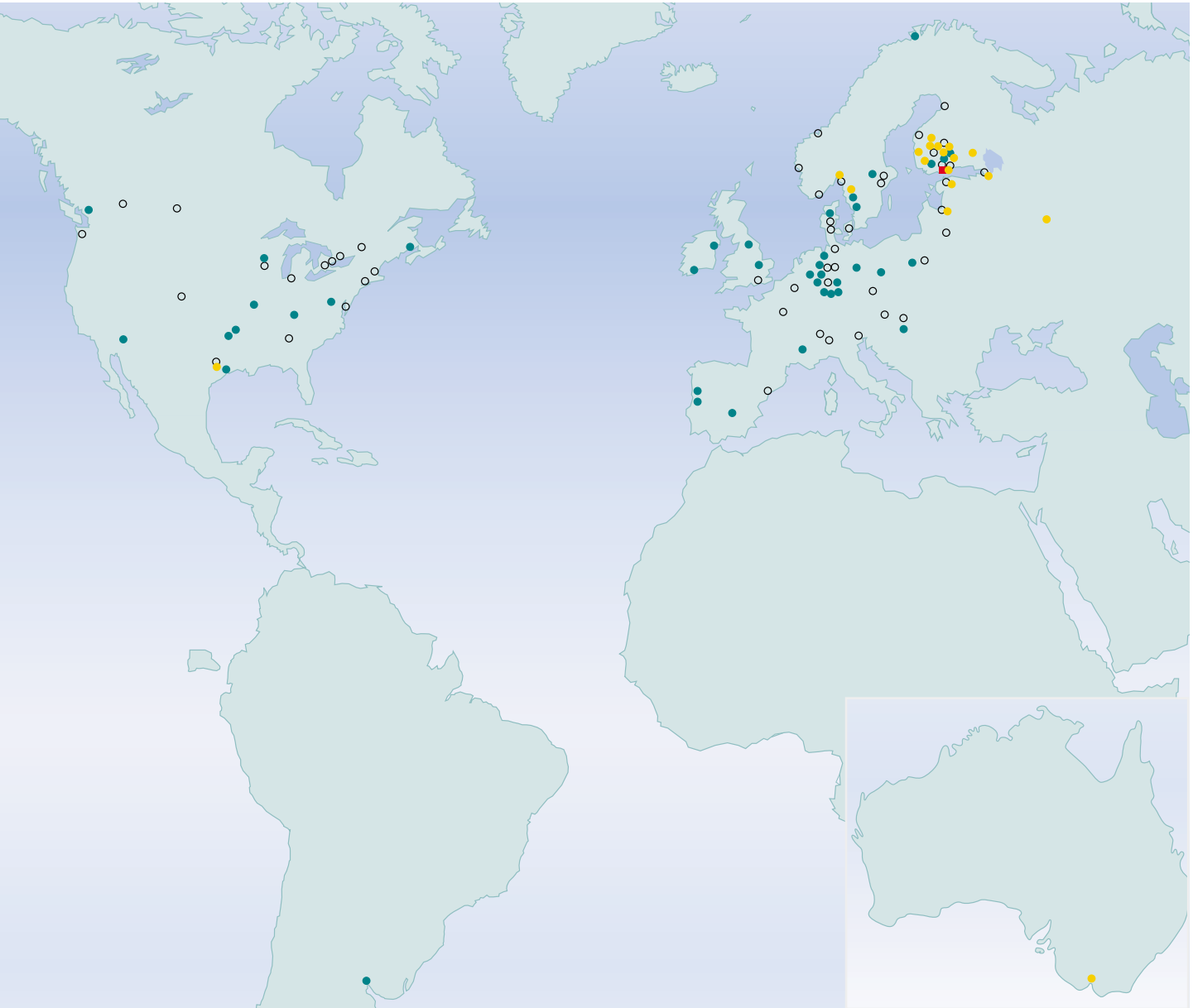

Petri Olkinuora

s. 1957, diplomi-insinööri, MBA
toimitusjohtaja, Asko Kiinteistöt Oy

Uponor Oyj:n (aiemmin Asko Oyj:n) sisäpiiriin 31.12.1999 kuuluneista on mainittu heidän henkilökohtainen ja heidän määräysvalta-yhtiöidensä osakeomistus yhtiössä vuoden lopussa sekä merkittävimmät tehtävät muissa organisaatioissa.

Toimipaikat

● Muoviputkijärjestelmiä valmistavat tehtaat

○ Muoviputkijärjestelmien myyntipaikat

● Muiden liiketoimintaryhmien toimipaikat

Uponor-konsernin pääkonttori

Uponor Oyj

Pääkonttori
Kimmeltie 3
02110 Espoo
Puh. (09) 478 962
Fax (09) 4789 6400
<http://www.uponor.com>

Liiketoimintaryhmien pääkonttorit

• Lämmitys ja käyttövesi

Uponor Group
5, chemin du Canal
CH-1260 Nyon
Switzerland
Puh. +41 (0)22 363 9292
Fax +41 (0)22 362 2410

• Kunnallistekniikka

Uponor Group
Space House
Fleming Way
Crawley, West Sussex RH10 2NE
United Kingdom
Puh. +44 (0)1293 528 999
Fax +44 (0)1293 527 666

• Rakennus- ja ympäristötekniikka

Uponor Group
PL 21
15561 Nastola
Puh. (03) 885 01
Fax (03) 885 0210

•Tecnologia

Uponor Group
P.O.Box 1641
D-97433 Hassfurt
Puh. +49 (0)9521 6900
Fax +49 (0)9521 690 150

•Asko Kodinkone

Asko Kodinkone Oy
PL 300
15101 LAHTI
Puh. (03) 815 11
Fax (03) 815 3233

•Upofloor Lattiapäällysteet

Upofloor Oy
PL 8
37101 NOKIA
Puh. (03) 340 9111
Fax (03) 340 9350

•Asko Kiinteistöt

Asko Kiinteistöt Oy
PL 216
33101 TAMPERE
Puh. (03) 249 4600
Fax (03) 223 9639

Uponor-muoviputki- järjestelmien toimipaikat

Argentiina

Uponor Aldyl S.A.
Avenida Mitre 5595
Ezpeleta-B1882ABC
Quilmes-Provincia de
Buenos Aires
Puh. +54 11 4256 1005
Fax +54 11 4256 5880

Wirsbo Latin America
Primera Junta 1015
B1642 DZG
San Isidro-Buenos Aires
Puh./Fax +54 11 4732 1209

Belgia

Wirsbo Benelux
Sterrebeekstraat 178 D
B-1930 Zaventem
Puh. +32 2 720 2743
Fax +32 2 725 1744

Espanja

Uponor Resiplast, s.a.u.
C/ Frederic Mompou 5, 2nd
floor 4 B
E-08960 Sant Just Desvern
(Barcelona)
Puh. +34 93 473 1914
Fax +34 93 473 4220

Wirsbo España S.A.
Calle C, n° 24
Polígono Industrial n°1
E-28938 Móstoles (Madrid)
Puh. +34 91 685 3600
Fax +34 91 647 3245

Irlanti

Uponor Limited
Bishopstown
Cork
Puh. +353 (0)21 541 834
Fax +353 (0)21 543 541

Iso-Britannia

Radius Plastics Limited
Scarva Road Industrial Estate
Banbridge
Co. Down BT32 3QD
Puh. +44 (0)18206 69 999
Fax +44 (0)18206 69 996

Uponor Limited
Hilcote Plant
P.O.Box 1
Blackwell
Near Alfreton, Derbyshire
DE55 5JD
Puh. +44 (0)1773 811 112
Fax +44 (0)1773 812 343

Uponor Limited
Heighington Lane
Aycliffe Industrial Estate
Newton Aycliffe
Co. Durham DL5 6EA
Puh. +44 (0)1325 300 010
Fax +44 (0)1325 321 307

Wirsbo UK
Division of Uponor Ltd.
Space House
Fleming Way
Crawley
West Sussex RH10 2NE
Puh. +44 (0)1293 548 512
Fax +44 (0)1293 548 552

Italia

Polytherm Italia S.r.l.
Via Carso, 12
I-33080 Poincicco Di Zoppola
(PN)
Puh. +39 0434 977 171
Fax +39 0434 979 698

Wirsbo S.r.l.
Via XXV Aprile 20
I-20050 Sulbiate (MI)
Puh. +39 039 627 421
Fax +39 039 627 4221

Itävalta

WA Vertriebs GmbH
Tour u. Andersson Strasse 2
A-2353 Guntramsdorf
Puh. +43 2236 230 030
Fax +43 2236 256 37

Kanada

Hot Water Systems of North
America
655 Park Street
Regina
Saskatchewan S4N 5N1
Puh. +1 306 791 3356
Fax +1 306 791 7511

Plasco Manufacturing Ltd
27450 - 55th Avenue
Langley
British Columbia V4W 3Y1
Puh. +1 604 607 7777
Fax +1 604 607 7778

Unicor Plastic Machinery Inc.
7330 Pacific Circle
Mississauga, Ontario L5T 1V1
Puh. +1 905 670 4300
Fax +1 905 670 4320

Wirsbo of Canada, Ltd.
655 Park Street
Regina, Saskatchewan S4N
5N1
Puh. +1 306 721 2449
Fax +1 306 721 3088

Latvia

Uponor Latvia SIA
Ganību dambis 7A
LV-1045 Riga
Puh. +371 782 1321
Fax +371 782 1322

Liettua

Uponor UAB
Pelesos 3
LT-2600 Vilnius
Puh. +370 2 232 336
Fax +370 2 232 337

Norja

Uponor AS
Industriveien 6
N-9062 Furufalten
Puh. +47 77 711 100
Fax +47 77 711 111

Wirsbo Norge AS
P.O.Box 23
N-1540 Vestby
Puh. +47 64 956 600
Fax +47 64 953 120

Portugali

Ecoplás, SA
Termoplás, SA
Rua do Emissor
P-4400-436 Canidelo - Vila
Nova de Gaia
Puh. +351 22 772 7020
Fax +351 22 781 4087

Wirsbo-Tubos da Suécia, Lda.
Rua Central do Olival, 1100
S. Martinho de Arnelas
P-4415-726 Olival VNG
Puh. +351 22 786 0200
Fax +351 22 782 9644

Puola

Magnoplast Sp. z o.o.
PL-68-214 Sieniawa Zarska 69
Puh. +48 68 375 2222
Fax +48 68 375 2078

Pexep Oy
ul. Ostrobramska 101
PL-04-041 Warszawa
Puh./Fax +48 22 672 4802

Uponor Polska Sp. z o.o.
ul. Ostrobramska 101
PL-04-118 Warszawa
Puh. +48 22 611 5900
Fax +48 22 672 4794

Uponor Polska Sp. z o.o.
ul. Koscińskiego
PL-96-502 Sochaczew
Puh. +48 46 863 0009
Fax +48 46 863 1663

Ranska

Polytherm France Sarl
Z.A.T. d'Ormes-Saran
Rue des Châtaigniers
F-45770 Saran
Puh. +33 (0)2 3874 9966
Fax +33 (0)2 3874 7972

RYB S.A.
P.O.Box 29
Les Apprêts
F-38590 St. Etienne de St.
Geoirs
Puh. +33 (0)4 7693 4343
Fax +33 (0)4 7693 5301

Ruotsi

Sörberg Produktion AB
P.O.Box 29
SE-73621 Kungsör
Puh. +46 (0)227 410 00
Fax +46 (0)227 135 67

Uponor AB
SE-513 81 Fristad
Puh. +46 (0)33 172 500
Fax +46 (0)33 260 700

Uponor Innovation AB
SE-513 81 Fristad
Puh. +46 (0)33 172 750
Fax +46 (0)33 269 107

Vårgårda Plast AB
P.O.Box 54
SE-447 22 Vårgårda
Puh. +46 (0)322 667 870
Fax +46 (0)322 667 871

Wirsbo Bruks AB
Wirsbo Systems
P.O.Box 101
SE-730 61 Virsbo
Puh. +46 (0)223 380 00
Fax +46 (0)223 381 01

Wirsbo VVS
P.O.Box 871
SE-721 23 Västerås
Puh. +46 (0)21 108 700
Fax +46 (0)21 108 710

Saksa

Cronatherm GmbH & Co KG
Industriepark Nord
D-53567 Buchholz/Mendt
Puh. +49 (0)2683 7026
Fax +49 (0)2683 7029

D F Liedelt "Velta"
Produktions- und Vertriebs
GmbH
P.O.Box 5209
D-22822 Norderstedt
Puh. +49 (0)40 529 020
Fax +49 (0)40 5290 2323

Ecoflex Marl
P.O.Box 2208
D-45752 Marl
Puh. +49 (0)2365 696 407
Fax +49 (0)2365 696 168

Hewing GmbH
P.O.Box 1142
D-48600 Ochtrup
Puh. +49 (0)2553 7001
Fax +49 (0)2553 7017

M. Block GmbH
Silbersteinstrasse 14
D-97424 Schweinfurt
Puh. +49 (0)9721 659 770
Fax +49 (0)9721 659 7770

Polytherm GmbH
P.O.Box 1265
D-48601 Ochtrup
Puh. +49 (0)2553 7250
Fax +49 (0)2553 725 44

Rolltec Heizsysteme GmbH
Sinniger Strasse 48
D-48282 Emsdetten
Puh. +49 (0)2572 936 70
Fax +49 (0)2572 936 799

Seppelfricke GmbH
P.O.Box 38
D-48491 Wettringen
Puh. +49 (0)2557 936 80
Fax +49 (0)2557 936 818

Unicor Holding AG
P.O.Box 1641
D-97433 Hassfurt
Puh. +49 (0)9521 6900
Fax +49 (0)9521 690 150

Unicor Rohrsysteme GmbH
Nikolaus-Dürrkopp-Strasse 3
D-59229 Ahlen
Puh. +49 (0)2382 984 185
Fax +49 (0)2382 984 188

Unicor Extrusionstechnik
GmbH
P.O.Box 160
D-98537 Zella-Mehlis
Puh. +49 (0)3682 456 00
Fax +49 (0)3682 456 013

Uponor Anger GmbH
P.O.Box 2208
D-45752 Marl
Puh. +49 (0)2365 6960
Fax +49 (0)2365 696 102

Uponor Hausabflusstechnik
GmbH
P.O.Box 1261
D-49683 Emstek
Puh. +49 (0)4473 949 00
Fax +49 (0)4473 949 090

Uponor International
Utility Business Group
Gutenbergstrasse 13
D-63477 Maintal
Puh. +49 (0)6109 601 927
Fax +49 (0)6109 601 956

Wirsbo Pex GmbH
P.O.Box 1564
D-63133 Heusenstamm
Puh. +49 (0)6104 680 00
Fax +49 (0)6104 680 099

Wirsbo Pex GmbH
Gutenbergstrasse 13
D-63477 Maintal
Puh. +49 (0)6109 601 90
Fax +49 (0)6109 601 999

Suomi

Jita Oy
PL 47
34801 Virrat
Puh. (03) 475 6100
Fax (03) 475 4040

Pexep Oy
Tiilitie 1
15560 Nastola
Puh. (03) 873 220
Fax (03) 873 2211

Uponor Suomi Oy
PL 52
30101 Forssa
Puh. (03) 587 0500
Fax (03) 587 0555

Uponor Suomi Oy
PL 21
15561 Nastola
Puh. (03) 885 01
Fax (03) 885 0210

Wirsbo Finland
PL 145
01721 Vantaa
Puh. (09) 276 6500
Fax (09) 2766 5050

Tanska

PentaCom A/S
Brundtland Center Danmark
Brundtlandparken 2
DK-6520 Toftlund
Puh. +45 73 830 000
Fax +45 73 830 100

Uponor A/S
P.O.Box 29
DK-9560 Hadsund
Puh. +45 98 571 122
Fax +45 98 572 538

Wirsbo Danmark A/S
Banemarksvej 2
DK-2600 Glostrup
Puh. +45 43 453 797
Fax +45 43 431 011

Tsekk

Uponor Czech spol. s.r.o.
Bezová 1
147 00 Praha 4
Puh. +420 2 4446 0668
Fax +420 2 4446 2171

Unkari

Uponor Müanyag
Csörendszer Kft.
Laczkovics u. 1
H-1095 Budapest
Puh. +36 1 456 4050
Fax +36 1 456 4051

Wirsbo Kft.
Reitter Ferenc utca 132. J.
épület
H-1131 Budapest
Puh. +36 1 350 0436
Fax +36 1 350 0438

Venäjä

ZAO Uponor Rus
Fontanka 132, liter 3
198005, St. Petersburg
Puh. +7 812 327 5687
Fax +7 812 327 5690

Viro

Uponor Eesti AS
Majaka põik 15
11414 Tallinn
Puh. +372 638 0868
Fax +372 638 0867

Yhdysvallat

Radiant Technology
11A Farber Drive
Bellport, NY 11713
Puh. +1 631 286 0900
Fax +1 631 286 0947

Uponor Aldyl Company
7901 N. Kickapoo
Shawnee, OK 74804
Puh. +1 405 273 0900
Fax +1 405 273 1101

Uponor Aldyl Company
4501 West 49th Street
Tulsa, OK 74107
Puh. +1 918 446 4471
Fax +1 918 446 9369

Uponor ETI Company
P.O.Box 709
Old Route 33, West
Buckhannon, WV 26201
Puh. +1 304 472 6110
Fax +1 304 472 0742

Uponor ETI Company
1600 Stout Street
Suite 1710
Denver, CO 80202-3134
Puh. +1 303 893 1101
Fax +1 303 893 4140

Uponor ETI Company
6500 North Brown Station
Road
Columbia, MO 65202
Puh. +1 573 474 8511
Fax +1 573 474 1760

Uponor ETI Company
101 East Avenue M
Conroe, TX 77301
Puh. +1 409 760 2888
Fax +1 409 760 1357

Uponor ETI Company
425 South 67th Avenue
Phoenix, AZ 85043
Puh. +1 623 936 9203
Fax +1 623 936 9217

Uponor NA Manufactured
Structures
54345 Homeland Road
Elkhart, IN 46514
Puh. +1 219 266 5558
Fax +1 219 266 1848

Uponor North America, Inc.
141 Log Canoe Circle
Chesapeake Bay Business
Park
Stevensville, MD 21666
Puh. +1 410 643 8570
Fax +1 410 643 8391

Wirsbo Company
5925 148th Street W.
Apple Valley, MN 55124
Puh. +1 612 891 2000
Fax +1 612 891 2008

Uponor Oyj
Pääkonttori
Kimmeltie 3
02110 Espoo

Puh. (09) 478 962
Fax (09) 4789 6400
<http://www.uponor.com>